

1989 1989

ESZTECHÉNY
KÖNYVTÁR

VAKOK VILÁGA

A VAKOK ÉS GYENGÉNLTŐK
ORSZÁGOS SZÖVETSÉGÉNEK
FOLYÓIRATA

ELŐFIZETHETŐ
A MEGYEI SZERVEKNÉL
ÉS A VAKOK
ÉS GYENGÉNLTŐK
ORSZÁGOS SZÖVETSÉGÉNEK
KIADÓHIVATALÁNÁL:
BUDAPEST XIV., MÁJUS 1. ÚT 47.
TELEFON: 210-440

L. Braille

L. évfolyam
1989 * 3. szám

1989

LAK ISTVÁN

Elnökségi ülés

Szövetségünk központi elnöksége 1989. január 26-án tartotta ez évi első ülését. Két elnökségi tag betegség miatt nem volt jelen a tanácskozáson. Részt vett az ülésen Kisgyörgyné Cziráki Andrea, szövetségünk instruktora, a SZEM képviselője, munkatársa. Kuminka Györgyné elnök rövid bevezető után ismertette a napirendi pontokat.

Ezek sorában elsőként a számítástechnikai bizottság beszámolóját dr. Hohl József, a bizottság vezetője tartotta meg. E téma tárgyalásakor jelen volt Aratóné Vaspöri Teréz és Arató András, a bizottság két tagja is. Dr. Hohl József beszámolóját rövid történelmi áttekintéssel kezdte. Beszélt a látássérültek körében ismeretes és használatos elektronikus eszközökről, számítógépekről. Részletesen szólt az itthon előállított számítógépekkel kapcsolatos gondokról. Elmondta többek között, hogy Dombóváron a Kolor Ipari Művek kb. három éve gyártja a Braille-Lab beszélő számítógépet. Az üzem által készített gépekből már több mint 100 darabot vásároltak meg tagtársaink. Sajnos, ezek a gépek eléggé gyenge minőségben készülnek, és nincsen megoldva az sem, hogy ki végezze karbantartásukat, javításukat.

Dr. Hohl József komoly problémaként vetette fel a Braille-Lab plus számítógép magas előállítási, illetve beszerzési

költségét, valamint a további fejlesztés anyagi fedezetének hiányát.

A beszámolóhoz először Aratóné Vaspöri Teréz szólt hozzá. Elmondta, hogy a beszámolóval nem ért egyet, mivel az sok téves információt tartalmaz. Megkérdezte a bizottság vezetőjétől, hogy minek alapján készült a beszámoló. Dr. Hohl József elmondta, hogy a bizottság együttesen nem tudott tárgyalni a témáról, hanem csak külön-külön való beszélgetések alapján született a beszámoló. Az elnök elmondta, hogy nem beszámolót, hanem helyzet-elemzést szeretünk volna hallani a téma gondjairól. A vita során többen is kinyilvánították véleményüket. Erhartné dr. Molnár Katalin levélben észrevételezte a dombóvári üzem vezetőjéhez a Braille-Lab számítógépek rossz minőségét, továbbá, hogy a gépek szervizelése sincs megoldva. A dombóvári üzem vállalja a gépek javítását, karbantartását vagy jelöljön meg erre a munkára üzemet, szövetkezetet. Végezetül hangsúlyozta, hogy a jövőben érdekeinket a látássérültek védelmére egyeztetni kell, hogy védve legyünk a gondoktól, problémáktól. Arra kell törekednünk, hogy tagtársaink minőségileg megfelelő eszközt kapjanak. Mindig közösen, egyeztetett igények alapján történjen a fejlesztés.

Hozzászólások, vita után az elnökség a beszámolót nem fo-

gadta el. Úgy határozott a testület, hogy a technikai bizottság együtt dolgozza ki jelentését a számítástechnika jelenlegi helyzetéről. A bizottsági egyeztetés után az elnökség még ez év első felében tárgyalja e témát.

A második napirendi pontban a szövetség káderutánpótlási helyzetéről, ennek feladatairól tárgyalt a testület. A főtitkár rövid tájékoztatójában többek között elmondta: keresni kell azokat a személyeket, akik alkalmasak a munka végzésére. Gondoskodni kell a választott tisztségviselők, másrészt pedig a hivatalban dolgozók utánpótlásáról. A megyei szervezetek elnökségei keressék az aktívakat a jövőbeni munka végzésére. Fontos feladat legyen a vezetési munkára alkalmas személyek nevelése, bevonása az egyesületi élet dolgainak intézésébe. A hivatali munkára való kiválogatásnál is az alkalmasság legyen az elsődleges szempont. Nem megengedhető az, hogy sorra elveszsenek olyan állások, amelyeket korábban látássérültek töltöttek be, hiszen ma is vannak vezetésre alkalmas, tehetséges fiatal tagtársaink. A válogatásnál minden esetben a rátermettség legyen az elsődleges szempont.

Jelenlegi legfontosabb feladatunk a megyékben dolgozók bérének javítása, megbecsülésük, megtartásuk érdekében. Arra is kell törekedni, hogy a munkaidő mindenütt hatékonyan ki legyen használva.

A tájékoztató után széles körű vita bontakozott ki. Többen elmondták véleményüket, ezek közül néhányat idézünk:

„A megyei elnökségek évenként foglalkozzanak az utánpótlás kérdésével... Évente mérjék fel a kijelölt személyek alkalmasságát... Minden vezető addig legyen alkalmazva, ameddig munkáját kifogástalanul elvégzi... Az egy vagy két ciklusra való választás nem ösztönöz jó munkára... A felkészültség, az alkalmasság határozza meg, hogy ki meddig töltsön be egy tisztséget... Az aktivitás legyen az egyik alapvető szempont.”

Szabó József vállalta, hogy a vitában elhangzottak figyelembe vételével ki fog dolgozni egy tervezetet a káderutánpótlással kapcsolatban, és azt márciusban a testület elé hozza.

A harmadik napirendi pontban a központi elnökség 1989. évi munkatervének megtárgyalása következett. Az elnök bocsátotta vitára a tagok részére már előre kiküldött anyagot. Az új alapszabály-tervezetet még a tavasz folyamán megvitatja az elnökség. A testület által jóváhagyott tervezetet az országos küldöttközgyűlés minden tagja megkapja tanulmányozás, javaslattétel, kiegészítés céljából. A szövetség új alapszabályának jóváhagyására ez év szeptemberében hívja össze az elnökség a rendkívüli küldöttközgyűlést. Néhány napirendi pont módosítása, felcserélése után a testület jóváhagyta a munkatervet.

A negyedik napirendi pontban a központi elnökség 1988. IV. negyedévében hozott határozatai végrehajtásának vizsgálata következett.

Végezetül a bejelentések között hangzott el: a Szolnok megyei szervezetünk keretében

működő Segítő Kezek Klubja 1989. április 28—30. között klubtalálkozót szervez. Ennek az a célja, hogy a megyékben működő kisebb csoportok, együttesek, klubok képviselői találkozhassanak egymással, tapasztalatcserével bővítsék ismereteiket. A találkozóra elsősorban az aktívakat várják. Jelenkezni és a részvétel feltételeiről érdeklődni a lakóhely szerinti megyei szervezet irodájában lehet.

Az áremelkedések után az üdültetés ez évi térítési díját fel kellett emelni. Az erről szóló részletes ismertetést lapunk jelen számában „Az 1989. évi boglárlellel üdülés árválto-

zásai” című felhívásunkban közöljük.

Az elnökség minden tagja előre írásban megkapta az Egészségkárosodott Emberek Szervezeteinek Érdekvédelmi Tanácsa létrehozásáról szóló együttműködési szabályzat-tervezetét. Ennek tanulmányozása után a testület egyhangúlag úgy határozott, hogy a Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetsége nem csatlakozik ehhez a szervezethez, de ha lehetséges, akkor ülésein megfigyelővel képviselteti magát. Hasonlóképpen szövetségünk nem csatlakozik a mozgássérültek egyesületéhez sem.

A tanácskozás az elnök zárásával ért véget.

MEGYEI TUDÓSÍTÓINK JELENTIK

KÉT HÍR MAKÓRÓL

Rácz Sándor a szövetség Makói Körzeti Csoportja néprajzi klubjának vezetője tudósít arról, hogy két tagtársunk is szép sikert ért el néprajzi pályázaton. A közelmúltban hirdették ki a több intézmény által is meghirdetett országos néprajzi- és nyelvjárási gyűjtőpályázat eredményét. Ezen a versenyen harmadik díjat nyert — felnőtt kategóriában — Nádasi Mihály (Óföldrék) tagtársunk A sors útjai című munkájával.

A Borsod-Abaúj-Zemplén megyei Istvánffy Gyula honismereti gyűjtő pályázaton harmadik díjat nyert Szabó István, szövetségünk Makói Körzeti Csoportjának vezetője, Molnárszékla című alkotásával.

KITÜNTETÉS

Olvasóink előtt nem ismeretlen Rácz Sándor tanár neve, hiszen számos írása jelent meg már lapunkban. Az ő vezetésével működik szövetségünk Makói Körzeti Csoportjának néprajzi klubja. Segíti, irányítja azon tagtársaink munkáját, akik néprajzi gyűjtő munkát végeznek. A neves makói tanár néprajz- és nyelvjáráskutató, a honismereti mozgalom lelkes híve, számos könyv szerzője, kutatói és írói munkássága elismerésül a Tatán rendezett XIV. Honismereti Akadémia „A Honismereti Mozgalomért” emlékéremmel (közismertebb nevén Ortutay Gyula-díj) tüntette ki. Gratulálunk kitüntetéséhez.

„ANONIM” szerző

Jubileumi ünneppsorozat Debrecenben

450 éves a Református Kollégium

A Debreceni Református Kollégium 1988-ban ünnepelte fennállásának 450 éves évfordulóját, ezért már hónapokkal előbb megindult a készülődés egy jubileumi ünneppsorozat megrendezésére.

Ennek az ünneppsorozatnak a nyitányaként ünnepi hálaadó istentisztelet és díszdoktorrá avatást tartottak a Nagytemplomban. Az istentiszteleti szolgálatot dr. Kocsis Elemér, a Tiszántúli Református Egyházkerület püspöke végezte. Az ünnepség vendégeit a kollégium főigazgatója, dr. Gál Botond köszöntötte. Az ünnepi megemlékezést dr. Makkai László történész, akadémikus tartotta a kollégium történetéről, évszázadonként emelve ki az intézmény történetének legfőbb vonásait. A Teológiai Akadémia díszközgyűlését dr. Gál Botond dékán nyitotta meg.

Az ünneppsorozat további rendezvényei a város különböző pontjain — naponta több helyszínen — zajlottak.

A Debreceni Református Kollégium hazánk egyik legrégebbi iskolája, mely 1538-ban jött létre, s azóta folyamatosan működik. Hagyományai mélyen gyökereznek a református egyház történetében és Debrecen város múltjában egyaránt. Egyház- és politikatörténeti vonásait könyvtárnyi anyag tárta fel. Ez a különleges szellemiség sajátosan debreceni volt, s így

erőteljesen visszahatott a város fejlődésére. Így lett szellemi centrummá a város és ősi iskolája, a Kollégium. Ezért is fordult ország-világ figyelme évszázadokon keresztül Debrecen felé.

Döntő szerepet játszott a reformáció svájci ágával rokon magyar kálvinizmus terjesztésében és fennmaradásában. Szellemi alapjait Wittenbergben tanult első professzorai rakták le. Az ország iskolájának nevezték, de a szegények iskolája is volt, mert diákjainak döntő többsége a falusi és a városi szegénység köréből került ki. A diákok évekig tartó debreceni és külföldi tanulmányok elvégzése után a magyar falvakban és városokban láttak munkához.

Debrecen a 16. századtól kezdve élénk szellemi kapcsolatot tartott fenn a Nyugat-Európában tanuló, majd visszatérő diákjaival és az általuk hozott könyvek százai révén a modern világgal. A protestáns országok műveltségének idehozatalával bekapcsolták a magyarságot a tudományos egyetemesség közösségébe. Nincs még egy olyan iskolája az országnak, mely annyi szellemóriást adott volna a hazának, mint a Kollégium. Ezek közül csak néhányat említenék: Fazekas Mihály, Kölcsey Ferenc, Csokonai Vitéz Mihály, Kazinczy Ferenc, Móricz Zsig-

mond, Ady Endre, Szabó Lőrinc, Sarkadi Imre, Meggyesi Ferenc.

A természettudományok művelésében ugyancsak kimagasló szerepe volt az intézménynek. Debrecenben jelent meg az első magyar nyelvű matematika könyv. Maróthy György nemcsak a természettudományok oktatásában járt élen, hanem ő készítette hazánkban az első tantervet, és alapította meg az első ifjúsági énekkart, a Kollégiumi Kántust, amely 1989-ben ünnepli fennállásának 250 éves évfordulóját. Diákja, majd tanára volt a Kollégiumnak a 18. század legnagyobb magyar természettudósa, Hatvani István is.

A Kollégium fakultásaiból 1913-ban létrejött a Debreceni Állami Egyetem, és a Tanítóképző Főiskola is jogelődjének tekintik.

Az intézmény ma a Tiszántúlon élő reformátusság szellemi-lelki központja. Huszonkét egysége van, s ezek közül legfontosabbak az oktatási intézmények és a tudományos gyűjtemények. A Teológiai Akadémia egyetemi szintet képvisel, középiskolája a Református Gimnázium.

Az Egyházkerületi Nagykönyvtár hazánk legnagyobb egyházi könyvtára, hatszáz ezer könyvtári egységgel felbecsülhetetlen nemzeti értéket képvisel, hiszen rendelkezik Európa

valamennyi híres nyomdájában készült kiadvánnyal, de sok különlegességgel is. Negyvenöt kódexet, illetve kódextöredéket, 146 ősnymtatványt őriz, és az úgynevezett RMK (Régi Magyar Könyvtár) gyűjteményt, (1500—1711 között kiadott könyvek), mely 1300 darabból áll. Bibliagyűjteménye páratlan. Igazi unikumot jelent Nicolaus Germanus híres, kézzel rajzolt világtérképe, mely 1472 előtt készült.

Az épületben található még az egyháztörténeti és az iskola-történeti múzeum, valamint a levéltár. Mind a könyvtár, mind a levéltár rendelkezésére áll a kutatóknak is.

A Maróthy György által alapított kollégiumi vegyeskar, a Kántus összefogja két oktatási intézményt, a teológia és a gimnázium diákjait. Az elmúlt években számos díjat nyertek, s 13 év alatt 11 országban vendégszerepeltek. Repertoárjuk gazdag, számos olyan mű bemutatására is vállalkoznak, melyek ritkán hallhatók.

A Kollégiumot — talán nem túlzás ezt állítani — a világ minden részén ismerik, és úgy tekintenek rá, ahol régen is a legmagasabb szintű műveltséget oktatták, ma pedig minden igyekezet arra irányul, hogy a kor színvonalának megfelelő teológiai, ideológiai képzést biztosítson. A világ legjelentősebb egyetemeinek teológiai fakultásaival tartanak fenn testvéri kapcsolatokat, nyitottságuk azonban nem csupán ez irányú.

Debrecenben kezdődött először 1971-ben — a Debreceni Akadémiai Bizottság szervezé-

sében — az első keresztyén-marxista párbeszéd. Elsősorban a Kossuth Lajos Tudományegyetem, a Debreceni Agrártudományi Egyetem és a Kollégium professzorai vettek részt a tanácskozáson, és végeztek úttörő munkát.

Ma a református egyházra az ateisták, marxisták és más nemzetek képviselői úgy tekintenek, mint akik a legmagasabb szintű — sajátosan magyar — szolgáló egyház teológiáját képviselik. A Magyar Református Egyház dolgozta fel először, mit jelent egy egyháznak szocialista államban élni, dolgozni, küldetését teljesíteni. Ebben a munkában Debrecennek — megtiszteltetésként — a kísérleti műhely szerepe jutott. A város és nagymúltú iskolája, továbbfolytatva évszázados ha-

gyományait, remélhetőleg az új nemzedék számára is magasfokú műveltséget és a jövőbe vetett reménységet adja tovább.

Szerkesztőségi megjegyzés

Vajon indokolatlan szerénység, vagy a „jótollúsággal” néha együttjáró múló feledékenység motiválta-e a Szerzőt — nem tudjuk! Mindenesetre eme igen kulturált, színvonalas „magnum opus” alkotója egyelőre ismeretlen. Kérjük ezért „anonim” munkatársunkat, jelentkezék szerkesztőségünkönél levélben, vagy telefonon, hogy nevét következő számunkban közreadhassuk; de nem utolsósorban azért is, hogy a részére járó cikkírói honoráriumot — első negyedév végével — folyósíthassuk.

Tájékoztató

a VGYOSZ „Szeldhoffer Mária” féle és a „Magyar László” féle alapítványokról

I. A „Szeldhoffer Mária — alapítvány” célja az, hogy anyagi segítséget nyújtson azonnali és gyengélnél, egyetemi tanulmányokat folytató hallgatóknak, akik szociális helyzetük és tanulmányi eredményük alapján ezen ösztöndíj felvételére érdemesek.

Az alapítvány összege 24 000,— azaz huszonnégyezer forint, amelynek hasznosítása a kamatok kifizetésével történik. A juttatást évente egyszer, a tanév befejezésekor adjuk ki. A juttatásból több arra érdemes

személy is részesülhet egyidejűleg.

Ugyanaz a személy a feltételek fennállása esetén több ízben is részesülhet az alapítványból.

Az alapítvány kamatának odaítéléséről minden évben az oktatási bizottság dönt, amelyet köteles a Központi Elnökséggel jóváhagytatni.

II. A „Magyar László — alapítvány” célja az, hogy a nagyobb értékű vakügyi segéd-eszközök megvásárlásához segítséget nyújtson azok számára, akik rászorulnak, de kedvezőt-

len szociális helyzetük miatt ezeket az eszközöket nem, vagy csak jelentős nehézségek árán tudnák megvásárolni. Az alapítvány összege 200 000,— azaz a kettőszázezer forint, amelynek hasznosítása a kamatok kifizetésével történik. A juttatást évente egyszer az a vak vagy gyengénlátó házaspár kaphatja meg, aki arra kedvezőtlen anyagi helyzete, illetve egyéb szociális körülményei miatt leginkább rászorul. Az adományból ugyanazok a személyek kétszer nem részesülhetnek.

A VGYOSZ segédeszköz-bizottsága mind a budapesti- és Pest megyei, mind a vidéki szervezeteken keresztül gondoskodik arról, hogy az alapítvány megfelelő nyilvánosságot kapjon. Ennek érdekében minden évben egy körlevelet ad ki, tájékoztatót készít, és azt a megyei szervezeteknek eljuttatja. A javasolt házaspárokat a segédeszköz-bizottság nyilvántartásba veszi, s a döntéshez szükséges adatokat beszerzi. A juttatás odaítéléséről a segédeszköz-bizottság határoz. A döntésről a bizottság vezetője értesíti a javasolt házaspárokat, ideértve az elutasítást is.

A juttatást a jogosult házaspár köteles vakügyi segédeszközök beszerzésére fordítani.

A tavalyi évben mindössze három házaspár nyújtotta be pályázatát a Magyar László-féle alapítványra. Közülük Bartha Zsuzsanna és Fehér István (házaspár) számítógép vásárlásához nyerték el a pályázatot.

*Nyúl Győző
a Rehabilitációs Osztály vezetője*

Közlemények

Gyógymasszőrök figyelmébe!

A VGYOSZ székházában, (1146 Budapest, XIV., Május 1. út 47.) az árueladónál a gyógymasszőr tankönyv megvásárolható. Szövetségünk tagjai részére a tankönyvet százötven forintért árusítjuk.

Felhívjuk tagtársaink figyelmét, hogy egy tankönyvnél többet senki nem vásárolhat.

Aki szövetségünknek nem tagja, de munkájához a tankönyvre szüksége van, azt háromszáz forintért veheti meg.

A tankönyv megvásárlásához a tagsági viszony igazolására, a tankönyv szolgál elfogadható igazolásul.

*Nyúl Győző
rehabilitációs osztályvezető*

Felhívás!

Felhívjuk a budapesti sorsársak figyelmét, hogy a fehérbot felíratása továbbra is a szemészeti szakrendeléseken történhet, de feltétlenül íratassák rá vényeikre, hogy négy- vagy ötrészes, illetve támbotot kérnek, mivel a kiváltáskor az árák különbözősége miatt erre feltétlenül szükség van.

Felhívjuk a tagtársak figyelmét, hogy a BKV Forgalmi Szabályzati Közlemény 4/1989. sz. rendelete alapján a Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetségének igazolványával rendelkezők a BKV járatain nemcsak a városhatáráig közlekedhetnek ingyenesen, hanem a vonal teljes hosszában.

Emelkedő „kedvezményes árák”

Figyelmükbe ajánljuk, hogy a MÁV-nál és a Volánál emelkedtek a kedvezményes menetdíjak is. Az autóbuzsnál a sávhatárok nem változtak, s az új árák a következők:

20 km-ig 2,— Ft; 20—50 km között 4,— Ft; 50—100 km között 8,— Ft; 100—200 km kö-

zött 16,— Ft; 200 km fölött 32,— Ft.

A vasúti jegy árváltozását nem áll módunkban részletesen közölni, mivel az függ a kocsiosztálytól, illetve attól, hogy gyors- vagy személyvonatról van szó. A vasúti jegypénztáraknál részletes felvilágosítást kaphatnak az új árákról!

DR. DOMONKOS JÁNOS

A szegények orvosa volt

A jeles emberi, szakmai erényekkel rendelkező dr. Batthyány Strattmann László (1871—1931) életpályája egy darab hazai orvostörténet. Lelki és testi küzdelmekben egyaránt gazdag élet. Orvos, szemész, kedves, lebilincselő modorú, szeretetre méltó egyéniség. Élhetne volna a gazdagok gondtalan életét, de ő a szegények orvosa szerepét választotta.

Abból a Batthyány családból származott, mely évszázadokon keresztül jelentős szerepet játszott a magyar történelemben. E család tagja volt gróf Batthyány Lajos (1806—1849), Magyarország első alkotmányos miniszterelnöke is.

(Folytatás az 5. oldalról)

Közlemény

A Budapest- és Pest megyei Szervezet értesíti a sorstársakat, hogy az árueladás ezentúl a Rehabilitációs Osztály keretébe tartozik. Az árueladás előadója: Rákóczi Andrásné.

Kérelmeikkel és leveleikkel szíveskedjenek a jövőben hozzáfordulni. Egyúttal arról is tájékoztatunk mindenkit, hogy az árueladás az I. emelet 28. sz. (volt kultúrterem) alá költözött, s a nyitvatartási időpontok változatlanok: hétfő 8—16 óráig; kedd 10—16 óráig; szerda szünnap; csütörtök 8—16 óráig; péntek 8—15 óráig.

A körmendi herceget legtöbben csak a szegények orvosa néven ismerték. Ki volt ő valójában? Ifjúságát sok ígéretes adottság jellemzi, az elhivatottság korai jeleivel. Érdeklődési köre igen széles körű: zene, nyelvek, irodalom, csillagászat, vegyészet, gyógyszerészet, gyógyítás, fényképezés, pszichológia, filozófia.

Mivel apját követően neki kellett átvennie a családi birtokokat, fél évig gazdasági főiskolára járt. Bécsi egyetemeken bölcsészeti és orvosdoktori diplomát szerzett. Klinikai sebészeti gyakorlatát követően modern kórházat rendezett be és működtetett birtokán, Köpcsényben. (Kippsee) Fő segítője, egyben asszisztense is, ifjú felesége volt. Betegeinek zöme a környékről és birtokai szegényeiből került ki; ingyen, emberszeretettel gyógyított.

A trianoni békeszerződést követően Körmenden telepedett le. A hercegi kastély egyik szárnyát kórházzá alakította át. Messze vidékről jártak hozzá a betegek. Áttért kedvenc szakmai területére, a szemész orvosi munkára. Nép felé forduló, gyógyítócentrikus orvossá vált. Korszerű tudásával, humanista szemléletével kiérdemelte betegei szeretetét. Orvosi gyakorlata során több mint húszezer műtétet végzett; ebből háromezer sikeres szürkehályogeltávolítást. Kézügyessége, határozottsága a legbonyolul-

tabb esetekben sem hagyta cserben.

1898-ban nősült. Felesége nemcsak hitves és édesanya, hanem legbensőbb munkatárs is volt. Férj és feleség mindent apróra megbeszéltek egymással.

A műtőasztalon gyorsan, higgadtan dolgozott, miközben kedves szavakkal nyugtatta betegeit. Munkájában megkövetelte a legnagyobb tisztaságot. Rendkívüli körülmények között is feltalálta magát. Megtörtént, hogy balesetnél segített útközben, vagy éppen vadászaton. Orvosi táskája sohasem maradt el mellőle. Nem ismert fáradtságot, időt, ha beteg embertársainak kellett segítséget nyújtania. Orvosi hivatásáról így emlékedett naplójában: „Változatos az orvos élete, de tartalommal terhes is. Hiszen az ember saját szenvedéseinek kívül másokét is hordozza, és többnyire többet hord, mint ami valóban bekövetkezik, hiszen az esetlegesen bekövetkező komplikációkat is át kell éreznie. És mégis: üres az olyan nap, melyen az orvos nem segíthet felebarátjának!”

Vagyona jelentős részét gyógyításra fordította. Nem csupán saját kórházában és rendelőjében jótékonykodott. Több alapítványt tett a magyar egészségügy fejlesztésére is. Modern hazai és külföldi könyveket vásárolt, folyóiratokat járattott. Ezekből szerzett elméleti szaktudását alkalmazta a gyakorlatban. Felismerte az orvostudomány fejlődési irányát. Radiológiával is foglalkozott. Figyelemmel kísérte a szemészet fejlődését, részt vett kong-

resszusokon, tudományos értekezleteken. Szakcikkeket küldött külföldi folyóiratokba. Beszámolókat írt gyakorlatáról, és azokat nyomtatásban is publikálta.

Orvosi működéséről sokan tudtak. Kapcsolatban állt Európa nagy hírű szemészprofesszoraival. A Magyar Tudományos Akadémia levelező, majd intézőbizottsági tagjává választotta. Egyetemi katedrát is felajánlottak számára, de ezt visszautasította, hogy betegeivel maradjon. Tudományos fokozatok elérésének ambíciói nem fűtötték, legnagyobb sikerének a gyógyítást tekintette.

Saját maga is súlyos beteg volt már, amikor így ír egyik levelében a betegápolásról: „Sohase nehezteljünk valamiért a betegre. Észre se vegyük, ha egyszer-másszor kellemetlen szót mond nekünk. Ellenkezőleg: ha látjuk, hogy nehézségei vannak velünk szemben, az csak arra ok, hogy — tolakodás nélkül — megketőzzük szeretetünket iránta.”

És végezetül, végrendeletéből egy mondat: „Életem egyik fő feladatának tűztem ki, hogy orvosi működésemmel a szenvedő emberiségnek szolgáljak.”

Bécsben hunyt el, 1931. január 22-én. Testét érckoporsóban, lovaskocsival hozták vissza Körmentre. A kápolnában három napon át ezrek és ezrek búcsúztak tőle, majd koporsójában Németújvárra (Güssing) szállították. Ott temették el a ferences templom alatti családi sírboltban.

Búcsú Gibba Andortól

Életének 75. esztendejében, 1988. december 9-én hunyt el Székesfehérvárott. A Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetsége Fejér megyei Szervezetének a titkára volt, az egyesület megalakulása óta. Ennek megalapítása az ő nevéhez fűződik; 1960-tól haláláig látta el a titkári teendőket.

Látását 21 éves korában vesztette el. 1935-ben került Szombathelyre a vakok intézetébe, ahol leérettségizett, és kitanulta a kefekötés mesterségét. Biztonságot és szerény megélhetést nyújtó kis üzemet 1950-ben „államosították” el tőle.

Kenyér nélkül maradván Gibba Andornak új megélhetési forrás után kellett néznie. Telefonközpont-kezelői képzést szerzett, majd — hosszas kilincselés után — a Videoton gyárban tudott elhelyezkedni.

Titkári pályafutása során nagy szorgalomról és segítőkészségről tett mindvégig tanúbizonyságot. Feledhetetlen érdemeket szerzett a Braille-írás-olvasás tanítása terén egy kis maga szerkesztette szemléltető segédeszköz alkalmazásával. (Fémlapra Braille-kódban elhelyezhető mágneses karikák.)

1946-ban kötött házasságot Vajta Katalinnal, akivel 42

éven át élt együtt szeretetben, megértésben. Az 1970-es évek elején egy ciklusban tagja volt szövetségünk központi elnökségének is. Közéleti munkásságáért számos kitüntetésben részesült. (Honvédelmi Érdemérem, Munka Érdemrend bronz fokozata, két ízben Braille-emlékérem stb.)

Halálával nagy veszteség érte szövetségünket és a Fejér megyei szervezetet. Több évtizedes munkájáért szövetségünk saját halottjának tekinti. December 22-én kísértük utolsó útjára Székesfehérvárott, a sóstói római katolikus temetőbe. A gyászszertartást és a búcsúbeszédet Garda József kanonok úr, a Prohászka Ottokár templom plébánosa tartotta. Ezután — szövetségünk részéről — Pinviczki György, a Budapesti és Pest Megyei Szervezet titkára mondott végső istenhozzádot, melyben köszönetet mondott az elhunyt özvegyének, amiért áldozatos munkájával segítette férjét életútja során.

Gibba Andortól megrendülten, mély fájdalommal búcsúzunk! Emlékét örökre megőrizzük!

LAK ISTVÁN

Két levél

Örömmel adom közre a rovatához legutóbb érkezett két levelet. Csengeri István miskolci olvasónk üdvözli Dr. Pomázi Lászlónak a decemberi levelező rovatban közzétett felhívását az idegen nyelveket kedvelők klubjának létrehozását illetően. „De még jobban szeretném, ha összefognátok, és Dr. Pomázi László segítségével egy olyan pontírású nyelvtanfolyamot szerveznének előbb, mint Varró Attila eszperantó tanfolyama. Nekem nagyon tetszik az ő ötlete.”

Csengeri István levelét továbbítom Dr. Pomázi Lászlóhoz, de az ő válaszáig is a következőket el kell mondanom. Félek, hogy az eszperantón kívül egyetlen élő világnyelv sem alkalmas arra, hogy az újság hasábjain keresztül oktatható legyen. Ennek több oka is van. Az angol esetében pl. a kiejtés rendkívül lényeges. Ezenkívül szükség — égető szükség — lenne egy néhány „látó” idegen nyelvi tankönyv pontírású változatának az elkészítésére. Ez nem kis munka, de talán előbb-utóbb erre sikerül egy-két embert találni. Példa erre a már Orosz László átszerkesztésében elkészült Czobor Zsuzsa—Horlai György: Angol nyelvkönyv I. nyelvtani összefoglalójának pontírású változata. Amennyiben ennek a könyvnek az olvasmány és nyelvtani feladatok pontírású átdolgozása is megtörténne, akkor a tanulók rendelkezésére állna egy komplett tananyag, hiszen eredeti

angol felolvasásban teljes hanganyag is rendelkezésünkre áll a könyvhöz. Ami pedig azt illeti, nem akarom túlbecsülni a tanárok szerepét, de úgy vélem, hogy ez a korszerű technika mellett sem elhanyagolható tényező. Miután magam is szívügyemnek tekintem az idegen nyelvek tanulását és meggyőződésem, hogy a vak ember számára is nélkülözhetetlen és egyre inkább az lesz az idegen nyelvek ismerete, kérek mindenkit, akinek a témával kapcsolatosan bármiféle javaslata, tapasztalata van, az tegye ezt mielőbb közkinccsé, mert a közös gondolkodás előbb vezethet eredményekhez.

Második levelünk az NDK-ból, Schuller Sándor olvasónktól érkezett. Köszönöm gratulációját, s biztos vagyok benne, hogy módja lesz a jövőben terveimmel közelebbről is megismerkedni. Én úgy vélem, sikerült bemutatkozó köszöntőmben érzékeltetnem és körvonalaznom, hogy miként is képzelem ezt a munkát. Üres fecsegés és a szavakkal való dobálózás lett volna bármi olyan ígéret, amit a lehetőségek és a realitások pontos ismerete nélkül előre megtehettem volna. Én bízom benne, hogy az idő múlásával egyre kikristályosodottabban látszik majd a lap „arcéle”, ami nem kismértékben függ az olvasók aktivitásától sem.

Schuller Sándor a lap januári 1. számában megjelent Romániában írott válaszlevelünk-

kel kapcsolatosan tesz kritikai észrevételeket. Romániából német nyelven érkezett a levél, s a mi válaszuk is németül ment el, ami a lapban is megjelent. Schuller Sándor szerint „Véleményem szerint egy országnak vagy az anyanyelvén, vagy egy olyan világnyelven szóljunk, amelyen képesek vagyunk irodalmi szinten írni.”

Több éves gyakorlattal mondhatom Önnek, hogy a fordítások terén az a gyakorlat, hogy amilyen nyelven ír az illető ország, azon a nyelven keletkezik a válasz is. Azzal egyet kell értenem, hogy nem volt szerencsés csak a német válaszlevelet ismertetni, az eredeti németül érkezett üdvözlést sem ártott volna, vagy talán még az lett volna a legjobb, ha csak említést teszünk az üdvözlésváltásról. Szakértői vélemény alapján merem mondani, hogy a németül írott válaszlevél korrektül megállja a helyét. Köztudott az is, hogy az osztrák, a svájci, a kelet- és nyugatnémet területeken beszélt német nyelvek között mily nagy az eltérés szóhasználatban. Így semmi különöset nem találok abban, hogy Schuller Sándor, aki az NDK-ban él, másképpen fogalmazta volna meg ezen válaszlevelet németül. Azt is el kell ismeri, hogy két sajnálatos elírás is történt a lehozott levélben (két előljárószerű elírása a pontírásos kiadványban).

Reméljük, hogy a címzettek számára a levél tartalma egy-

Többen kérték

A „Vakok Világa” előző számában vett végső búcsút Erhart Józseftől. Temetésére 1989. január 10-én került sor. A temetés nagyszámú résztvevői közül sokan fordultak hozzánk, hogy dr. Vértés László búcsúbeszédét lapunk is hozza le. A technikai feltételek hiányában sokan alig, vagy egyáltalán nem hallották a beszé-

det, illetve — lévén munkanap — sokan nem tudtak személyesen jelen lenni.

Kérésüknek ezúton teszünk eleget, s a búcsúbeszéd leglényegesebb részeit közreadjuk.

Meg kell még azt is emlétenünk, hogy dr. Vértés László a Korányi Kórház főorvosa, aki Erhart József közvetlen munkatársa és főnöke volt.

„Eltávoztál, mint aki hegyre ment, s nem hallja már a völgyek bús nesztét”

Még egyetlen éve sincs, hogy megismerhettem Erhart Józsefet, Jóskát. Egy év sem telt el, hogy munkatársak lettünk és immár búcsúznom kell tőle. Milyen is volt? Szerény, de határozott, fiatal, de higgadt, realis, de érzelmekkel töltött. Érezte, éreztük: számára valóban az úgy a fontos. Hitt munkájában, szerette és mindennél jobban átérezte az idős nemzedék iránti mérhetetlen felelősségét. Mindenkoron a tenniakarás vezette útján.

Munkája volt az álma, gondja, élete, ünnepnapja. Megdöbbenünk fáradhatatlanságán, égőlobogó energiáján. És bár az idős betegek helyzete országszerte aligha könnyű, Erhart Jóska bizonyította, hogy lehet és kell is szolgálni az e korosztályhoz tartozókat. Ezt igazolta pályája, mert feladatát szolgálatnak tekintette.

A reá bízottak szeretettel, rajongással fogadták. Emberség, igen, ez jellemezte, a mindennél elsőbb kötelességérzete.

Tudtuk, mindnyájan tudtuk, hogy mennyire rátermett hivatására, és ő mindig éreztette: az idősek, értékeink megteremtői megérdemlik a rehabilitációt. Ő volt az, akire munkatársai mindig és biztosan számíthatnak, ő soha nem a munka hierarchikus minőségére, hanem a lelkiismeretes megoldásra törekedett.

Tanult és tanított, színházba járt és zenét hallgatott. Szerette a világot, a hazát, honfi-

társait. És elsősorban azokat, akik valamely okból különösen igényelték a törődést, a szeretetet. Az értük való munkálkodás vezetett teljes életéhez, ahhoz a békéhez, önmaga békéjéhez, amely nélkül nincs létezés.

Aktív volt és lelkes. Örült annak, hogy fejlődik a fizikoterápiás részleg, annak, hogy új műszereket alkalmazhat, annak, hogy előbbreléphetünk. Szólt, ha valahol új eljárásról szerzett tudomást, referált, ha szakcsoporti ülésen érdekes újdonság hangzott el. Szervezett továbbképző tanfolyamot, ott volt, és érződött: szívvel-lélekkel van ott, szeretik őt és ő is szereti kollégáit.

Eljött országos gerontológiai-rehabilitációs kongresszusra, hallgatta az előadókat és másnap, harmadnap, majd azután is fel-felvetette az elhangzottakat.

Mikor munkatársakká lettünk, érdeklődtem családjáról. Elmondta mosolyogva, kristálytisza érzelmekkel: rálelt a boldogságra magánéletében, hiszen nagyon szeretett felesége és kisfia van. Megadatott neki a családi élet szépsége, harmóniája. Úgy hiszem, ez volt a titka emberségének, élete kiteljesedésének. . . .

Olyan nagyon jó volt ebben a mind szörnyűbb világban tapasztalni: a feleség, a család, az együvé tartozás, a szeretet teheti csupán lakott kertté a világot, ahogy annak idején Goethe fogalmazta meg.

Felesége, dr. Molnár Katalin pedig a legcsodálatosabb emberi érzést, az anyaságot vallhatja magáénak, tudván, hogy

értelmű és világos volt, s főtítkáruk is nyugodt lélekkel vállalja az elküldött levél aláírását.

Köszönöm Schuller Sándornak, hogy időt és fáradságot nem sajnálva levelet írt és megtette észrevételeit. Kérem, hogy a jövőbe is tegye ezt.

Bartha Zsuzsanna
a rovat vezetője

Kitekintő

Az alábbi cikket a REFORM c. lap 1988. december 30-i számából vettük át

Miért titkos a budapesti szmogriadó terve?

„Nem kell a pánik!” — véli a tanács. Létezik-e terv?

Budapest alighanem eséllyel pályázhatna az „Európa legszennyezettebb levegőjű fővárosa” címre. Lassan ólomfeldolgozót lehetne nyitni, ha valaki

vállalkozna a belvárosi levegő ólomtartalmának kivonására. Lehet, hogy a tisztább levegőhöz szokott külföldi turistákat gázmaszkkal kell majd ellátunk?

(Folytatás a 9. oldalról)

ezzel életre szólóan fontos teendője van; Simon de Beauvoir szavaival élve: „A gyermek a létezés folytatója.”

Kedves, szeretett Jóskám! Hiányozni fog nekünk, nekem, mindannyiunknak. Nem szól többé terveiről, az osztály, a betegek sora nélkülözni fogja. Nem valósíthatja meg elképzeléseit, hiába várják ezentúl a betegek, az idősek, akiknek már egyéniségével is gyógyírt hozott. Félek, bármennyire is átérezzük szerettei sorsát, kevés a remény, hogy úgy igazítsuk életüket, mint ahogyan azt elképzelte.

Fiatal volt, nagyon fiatal. S akik már éltünk át tragédiákat, tudjuk: az idő nem hoz enyhülést. . . .

Mindannyian fájdalmasan idézhetjük az utolsó köszöntés költői búcsúját:

„Viszlek magammal,
mindig, mindenütt.
Viszem a szenvedést, s
viszem a dalt,
a tornyosuló virágok szagát
s a koszorúba fulladt
ravatalt.”

Nem rémképekről van szó! A budapesti levegő ólomtartalma a megengedett határérték negyvenszeresét is eléri! — olvasható egy tavalyi „zöld” kiadványban. Az ENSZ Egészségügyi Világszervezete, a VHO ajánlásaihoz képest szén-monoxidból háromszor, kén-dioxidból 5—6-szor annyi van átlagosan a budapesti levegőben, mint amennyi még megengedhető. Országosan sem jó a helyzet, egy tudományos tanulmány szerint minden tizedik halálesetet a légszennyezés okozza, a levegőszennyezéssel járó egészségkárosítás a közegészségügyi szakemberek szerint évente kb. 4 milliárd forint mérhető kárral jár, s ebben a teljesítmények csökkenése, az életkor megrövidülése, a magzati károsodások miatti társadalmi veszteség nem is szerepel. Kénszennyezés tekintetében Európában egy főre vetítve harmadik helyen állunk, ami kevés gazdasági-társadalmi teljesítményünkről mondható el.

Az illetékesek — látszólag — mindent megtettek azért, hogy

legalább mérni lehessen a légszennyezést a fővárosban. Am a nyolc helyen felállított Kőjál-műszerekből kettő eleve üzemképtelen, a maradék hat is mindössze háromfajta szennyezőanyagot érzékel! Azt tehát nem tudjuk rendszeresen mérni, hogy ózomból, a rákkeltő szénhidrogénekből, vagy az agy tevékenységét bénító ólomból mennyi van a levegőben. Sőt, igazából nem is három, hanem csak két szennyezésről vannak adataink. A nitrogén-dioxidot ugyanis a műszerek csak a kezdet kezdetén mérték, azóta elromlottak.

Egyáltalán milyen adatok ezek? Ugyan ki kíváncsi — Budapest levegőjéről szólván — a Szabadság-hegy, Nagytétény vagy Rákospalota adataira?

Merthogy ide telepítettek három mérőállomást. A három belvárosi közül sincs egy sem, a közismerten leginkább elviselhetetlen helyeken: az Astoriánál, a Kálvin téren, vagy az Emkénél. Van ezekkel szemben a Széna téren, a Keleti pályaudvar mellett — nem a benzinkútnál, hanem az érkezési oldalon — és a Hild téren.

Tudják jól az illetékesek is — szaglásuk nekik is van — hogy Budapesten a közlekedés a legnagyobb légszennyező, korántsem véletlen tehát e telepítési helyek kiválasztása. Ezen alapul ugyanis a szmogriadóterv. „Nem kell pánikot kelteni” — nyilatkozta a fővárosi tanács illetéke, s valóban: még a hiányos, féloldalas, nyilvánosságra nem hozható adatoknak az alapján sem lehetne szmogriadó, bármilyen

legyen is a levegő. Egyszerűen azért nem, mert a műszerek a szmogriadó úgynevezett második és harmadik fokozatának elrendeléséhez szükséges értéket már nem képesek mérni, túl van a méréshatárukon. Vajon a műszerek rosszak, vagy a határértékek túl magasak?

Ez utóbbi feltételezés mindenképpen igaz, a mi határértékeink ugyanis 2—3-szorosan haladják meg az Európában szokásosakat. De pl. Svájcban már tizedennyi szennyezés is elég egy szmogriadóhoz.

Nálunk tehát — ha nem is a tiszta levegőnek köszönhetően — még jó darabig nem lesz szmogriadó. De hogy teljes biztonságban legyenek erről az illetékesek, a szmogriadóval kapcsolatos teendőket mindenestre gondosan titkolják. (Nem úgy, mint pl. az NSZK-ban, ahol a hesseni tartományi könyvtárból egyszerűen elhozható a szmogriadó sokszorosított terve. „Egyáltalán nem titkos, sőt, mindenki számára hozzáférhető a szmogriadó terve” — nyilatkozta a Rádió „Oxigén” c. műsorában Fejes Mária, a Fővárosi Tanács környezetvédelmi illetékes. Az adatok „szolgálati használatra” minősítésűek, mert vállalati titkokat tartalmaznak — tette hozzá önmagának is ellentmondva...

A szmogriadó legszélesebb körű nyilvánosságától sem lesz persze tisztább a levegő. Gépjárműparkunk kilenctizede korszerűtlen, a kétüteműek különösen azok, szénhidrogén-kibocsátásuk tízszerese a többiének. Képtelen helyzet, hogy miközben a fejlett országokban

kedvezményekkel ösztönzik a katalizátoros autók vásárlását, és mesterségesen igyekeznek lenyomni az egyébként drágábban előállítható ólommentes benzint, nálunk annyit sem sikerült elérni, hogy legalább a kétüteműeknél — járműállományunk közel egyharmadánál — érdemes legyen az ólommentes benzinnel való üzemeltetés. Pedig ezek motorjának — négyütemű társaiktól eltérően — nem árt az ólomszárma-
mazékok hiánya.

Elképzelhető: erre sincs pénz. Létezik azonban egy hazánkban is elfogadott szabadalom, mely-

nek révén nem kellene a benzint adagolni az olajat, hanem ún. kényszerkenésünkre alakítanák át a motort.

Gyártó a mai napig sincs.

Sőt, egy sokkal egyszerűbb megoldást is elutasított a Közlekedési Minisztérium: nem járult hozzá, hogy a benzinkutaknál csak 1:50 arányú keveréket szolgáljanak ki; pedig az ötven liter benzint kevert egy liter olaj is tökéletesen elegendő a legtöbb kétüteműnek, s ezzel évi 2500 tonna olajjal kevesebbet „pöfögtetnénk” a levegőbe, a fák lombjaira és a tüdőnkbe!

A MAGYAR HÍRLAP ÍRTA:

Kezdődik a hét szűk esztendő?

(részlet a február 10-i számból Lakatos Mária cikkéből)

A párt gazdálkodása az éves állami költségvetésben nem jelent meg külön tételként, általában az egyéb „fedőnév” alatt szerepelt.

A decemberi Országgyűlés döntése — önmaga előtt is — teljes elszámolásra készítette a 800 ezer főt tömörítő MSZMP-t. Az Országgyűlés erre az évre 2,8 milliárd forint támogatást állapított meg a társadalmi szervezetek számára. Ebből heten — legnagyobb mértékben az MSZMP és a KISZ — részesülnek. Dr. Farkas Gyula, az MSZMP alosztályvezetője, nemrégiben a közvélemény elé tárta a költségvetést. Az MSZMP ez évi kiadása 3229 milliárd forint, ebből 1,045 milliárd az

állami támogatás. Az MSZMP költségvetésében a pártbizottságokban, a Központi Bizottságban és a különböző oktatási és kutatóintézetekben dolgozó, s a pártkasszából fizetett 3800 politikai munkás fizetése, illetve a különböző intézmények fenntartása szerepel. Viszont a vállalatok maguk fizetik párttitkáraikat és a pártirodák költségeit. Az MSZMP vállalkozásai — kiadóvállalatai — a kiszabott adókat nem a költségvetésnek, hanem a pártközponti kasszájába fizették be. (Ez a leírási szabály idén január 1.-én hatályát veszti.) A beralap 1,46 milliárd forint, a bérszabályozás saját hatáskörbe tartozik. A különböző fi-

TALLÓZÁS KÜLFÖLDI SZAKIRODALOMBÓL

JENNIFER STOCKLEY

Látássérült gyermekek iskolai oktatása**AZ INTEGRÁLT OKTATÁS FOLYAMATÁNAK ELEMZÉSE***Tartalmi kivonat***BEVEZETÉS**

A Vakok Királyi Nemzeti Intézete folyamatosan vizsgálja azon szolgáltatásokat, amelyekben a látássérültek részesülnek. A vizsgálódás célja a nyújtott szolgáltatások egyes területeinek tökéletesítése. „A látássérült gyermek iskolai oktatása” — olyan kutatási terület, ahol értékelik az oktatási rendszer gyakorlati működését, meghatározzák fejlődési irányait, kitzúzik a Vakok Királyi Nemzeti Intézetének soron következő feladatait.

Az elemzés célja, hogy meghatározzuk a látássérült gyermekek nagy-britanniai oktatá-

sának jellegét és területeit, különös figyelmet fordítva a közoktatási intézményekben folyó munkára. Meggyőződésünk, hogy ez a vizsgálódás hasznára lesz a VKNI-nek a vak és gyengénlátó gyermekek oktatása előmozdításával kapcsolatos tevékenység során és új kezdeményezésekhez vezet.

Az elején kísérleti jelleggel elemeztük tizenöt helyi oktatási egység tevékenységét. A kutatásból levont következtetések alapját azok a kérdőívek jelentik, amelyekre az összes megkérdezett mintegy 80%-a reagált, valamint azok az adatok, melyek egy sor látogatás

folyamán gyűltekk össze az 1984—1986 közötti időszakban különböző oktatási intézményekben, családoknál stb.

A kitöltött kérdőívek anyagából készített jelentésben megvizsgáljuk az oktatási rendszer jelenlegi állapotát, közöljük az egyes iskolatípusokban tanuló gyermekek számát, elemezzük a VKNI által nyújtott segítség és szolgáltatások hasznát.

A jelentés minden fejezetében megtalálható a gyűjtött adatok alapján levont következtetések rövid ismertetése, az utolsó részben pedig rámutatunk azokra a területekre, amelyek fejlődését elősegítheti a Királyi Intézet. A jelentés tartalmazza a vak és gyengénlátó gyermekek közoktatási intézményekben történő oktatása kérdéseinek eltérő megközelítési példáit is.

**AZ OKTATÁS
BIZTOSÍTÁSÁNAK
MIKÉNTJE**

A vak és gyengénlátó gyermekek oktatásának biztosításában a helyi oktatási egységek irányvonalának szembeötlő sa-

(Folytatás a 11. oldalról)

zetési kategóriák megállapításánál az államigazgatásban, pontosabban a minisztériumokban érvényes rangsor érvényesül. Egy KB osztályvezető államtitkári sarzsit visel, az osztályvezető-helyettesek miniszter-helyettesi fizetési kategóriába tartoznak. (Az átlagfizetéseket a táblázat tartalmazza.) **Bruttó átlagfizetések 1988-ban:** KB titkár: 78 000 Ft, KB osztály-

vezető: 48 000, KB osztályvezető-helyettes: 37 307 Ft, KB alosztályvezető: 27 525 Ft, KB munkatárs: 19 442 Ft, Budapesti első titkár: 78 000 Ft, megyei első titkár: 40 800 Ft, Budapesti pártbizottság pol. munkatárs: 14 942 Ft, Bp-i kerületek munkatárs: 12 182 Ft, Városi pártbizottsági munkatárs: 12 124 Ft, községi titkár: 19 194 Ft, oktatási igazgatóság tanár: 13 479 Ft.

játossága az értelmezések sokfélesége. Eközben a módszerek sem egyeztethetők. A megkérdezettek tulajdonképpen helyeslik az integrált oktatás elvét, azonban megjegyzik, hogy munkájuk további része az anyagi lehetőségektől, a speciális iskolák meglététől, a súlyosan látássérült gyermekek (viszonylag nem nagy) számától függ.

Az utóbbi években az oktatás területén végbemenő változások főként abban nyilvánulnak meg, hogy a normál iskolákban speciális osztályokat indítanak, míg néhány teljesen szakosodott iskola bezárja kapuit. Jól érzékelhető a vak gyermekek oktatásával foglalkozó tanárok számának emelkedése is. A helyi oktatási egységek közül egyik sem tett jelentést olyasmiről, hogy az anyagi támogatás mértékének csökkentése a látássérült gyermekek oktatását érintette volna. Ugyanakkor ezen oktatási egységek több mint húsz alkalmazottja leszögezte, hogy az utóbbi időkből náluk nem történt változás az oktatásügyben. Még nagyobb azoknak a száma, akik úgy vélik, hogy változások a közeljövőben sem lesznek. Mások véleménye szerint a speciális iskolákban folyó oktatás színvonala megfelel a maga célkitűzéseinek, és ez az oka annak, hogy nincs szándékukban oktatási rendszerük átalakítása. Azok, akik már komoly lépéseket tettek az integrált oktatás megvalósítása érdekében, úgy gondolják, hogy nekik sikerült elérni bizonyos eredményeket. Egészében véve láthatóak a jelei, hogy az in-

tegrált oktatás egyre inkább felkelti maga iránt az általános érdeklődést; sok hatóság és szervezet felülvizsgálja nézeteit és úgy szervezi át munkáját, hogy az teljesebb mértékben találkozzék a tanulók érdekeivel.

Csak néhány helyi oktatási egységnek van olyan státusban levő előadója vagy felügyelője, aki a gyengénlátó gyermekekkel való munkáért felelős. Ez a tevékenység általában más hatáskörnek van alárendelve. Néhány oktatási egységben azonban vannak olyan alkalmazottak — tanácsadók és „utazótanárok”, akik a gyengénlátó gyermekek oktatását irányítják.

Napjainkban az oktatási intézmények többsége igénybe veszi az „utazótanárok” szolgáltatásait a vak gyermekek számára. Ellenben nincs elég szakképzett tanár az ilyen helyzetű gyermekekkel való foglalkozásra. Kielezett a kérdés a szakemberek — a speciálisan képzett óvónők, tanárok, pszichológusok — és az iskolai kisegítő személyzet felkészítését illetően is.

A PÉNZÜGYI ELLÁTÁS

A vak és gyengénlátó gyermekek iskolai anyagi támogatásának sokféle módja van: fedezetet biztosíthat a speciális iskolák költségvetése, de a közönségeseké is, valamint egy esetleges erőforrás felosztásából is juthat pénz erre a célra. A helyi oktatási egységek előterjesztették az egy vak tanulóra eső kiadásokról szóló jelentést. Ezek átlagosan úgy 8 ezer font sterlinget tesznek ki.

Az alapszintű speciális iskolák esetében ez a szám kisebb, a középiskolákban nem. Ennek a pénzösszegnek egyenes arányú összefüggésben kell lennie a közönséges iskolák, vagy bentlakásos tanintézetek költségeivel. Az egy vak gyermek oktatására eső összeg számos tényezőtől függően alakul ki, ám a helyi oktatási egységek nagy része csak a valamennyi fogyatékos tanuló ellátmányából különít ki pénzeszközt erre a célra, így a vak gyermekeknek szálanymasan kis összeg jut a közös alapból.

(Folyt. köv!)

Information Bulletin/Tájékoztató Kiadvány — 1988/4
Fordította: Vojtkó Gábor

AZ 1989. ÉVI BOGLÁRLELLEI ÜDÜLÉS ÁRVÁLTOZÁSAI

Elnézést kérünk tagtársainktól a boglárlellel üdültetéssel kapcsolatos árközlésünkért. Sajnos, cikkünk a „Vakok Világában” korábban jelent meg, mint az általános országos áremelésről szóló tájékoztatás. Az országos áremelés — a Központi Elnökség döntése értelmében — maga után vonja a boglárlellel üdültetés árának emelését is.

Az 1989-re vonatkozó új árak a következők:

Tag részére két hétre:

2000,— Ft

Kísérő részére két hétre:

2500,— Ft

Gyermek részére két hétre:

1200,— Ft.

Tisztelettel kérjük fenti tájékoztatásunk szíves tudomásulvételét.

Nyúl Győző
rehabilitációs osztályvezető

TALLÓZÁS

A VAKOK VILÁGSZÖVETSÉGE (WBU) FOLYÓIRATÁNAK A „THE WORLD BLIND” 1988. 3—4. SZÁMÁBAN

Duncan Watson (Egyesült Királyság) a Vakok Világszövetsége új elnöke. Megválasztására a WBU madridi közgyűlésén, 1988. szeptemberében került sor. 1926-ban született, s 12 éves korában veszítette el látását. Jogi végzettséget szerez az Oxfordi Egyetemen. Élete szorosan összefonódott mind a hazai, mind a nemzetközi vaküggyel. 1975-től a Royal National Institute for the Blind (Vakok Királyi Nemzeti Intézete) elnöke hazájában. Aktívan közreműködött a WBU és területi szervezete, az EBU (Vakok Európai Szervezete) létrejöttében, melynek munkájában, mint a tanács tagja vesz részt. A madridi közgyűlésen elmondta, hogy a világ 45 millió vak polgárának a javára, és problémáik megoldásáért szeretne, mint WBU elnök tevékenykedni.

*

A WBU-hoz 1986-tól 50 új tag csatlakozott, s jelenleg 114 tagja van a világszervezetnek.

*

A WBU és a FAO (az ENSZ Élelmészeti- és Mezőgazdasági Szervezete) között együttműködési kapcsolat jött létre.

A WHO (az ENSZ Egészségügyi Világszervezet) Európai

Területi Bizottságának 38. ülésén (1988. szeptember) részt vett a WBU képviselője is. Az ülésen elhangzott, hogy a jövőben a WHO nagyobb figyelmet fog szentelni a vaküggynek, mivel várhatóan 2000-re a vak emberek száma eléri a 80—100 millió főt. A vakság egyik fő előidézője a szürkehályog, melynek gyors és sikeres műtétje 15—20 millió embernek adhatja vissza a látását.

CSAPÓ ENDRE— MOLDOVÁN ESZTER

Új elektronikus segédeszköz

A marburgi (NSZK) Csökkentlátókiképző- és segédeszköz-központban néhány hónappal ezelőtt megkezdődött az „ELOTYPÉ” elektronikus Braille-írógép és az „ELOBOX” elektronikus Braille jegyzetfüzet sorozatgyártása. Mindkét segédeszköz nagy érdeklődést keltett a látássérültek körében, mind bel- mind külföldön. Az alábbiakban röviden bemutatjuk ezeket.

„ELOTYPÉ”

Az „ELOTYPÉ” hordozható, könnyen kezelhető és nagy teljesítőképességű elektronikus Braille írógép. Hasonló tulajdonságokkal és funkciókkal rendelkezik, mint a látók modern írógépei.

A WBU rendezvényei

1989. augusztus 6—11. A Siket-Vakok Oktatása Nemzetközi Szövetségének európai konferenciája — Warwick (Egyesült Királyság).

Szeptember 28—október 3. A siket-vakok szolgáltatásainak IV. Helen Keller Konferenciája, a WBU égisze alatt — Stockholm (Svédország).

November 12—15. A látássérült gyermekek VII. Kanadai Interdiszciplináris Konferenciája — Torontó (Kanada).

1990. március 13—16. A gyengénlátás nemzetközi konferenciája — Melbourne (Ausztrália).

(lefelé haladó hangsorral) reagál. Írás közben hangjelzés figyelmeztet a sor végének közeledésére. A jelzések száma 0 és 9 között tetszés szerint választható és beállítható. Három sorral az oldal betelte előtt is hangjelzéses figyelmeztetést ad az írógép az oldal végének közeledésére. A hangjelzések erőssége szabályozható. 16 fokozat áll rendelkezésre. A tabulátorbillentyűt, mint a látóírógépeken, táblázatok készítésére lehet felhasználni, mivel az oszlopok közötti távolság előre betáplálható. Az írógépbe egy Braille oldal (30 sor, 44 jel soronként) írható be és tetszés szerinti példányszámban sokszorosítható. Az írógép kikapcsolásával a beírt szöveg is törölődik.

A papír behúzása az írógépbe a papírcsatornán át történik. A papír szélessége maximálisan 300 mm lehet. A hossza viszont nincs meghatározva. Különféle nagyságú lapok és különféle szélességű, végnélküli papír használható. Soronként maximálisan 44 Braille jel írható le. A bal és jobb margó tetszés szerint beállítható, adataik betáplálhatók, s a gép későbbi használatakor reaktivizálhatók. A teleírt papír többször is behúzható a gépbe és a szöveg anélkül javítható, hogy a pontok szétnyomódnának. A pontok egymás közötti távolsága 2,5 mm. A sorok közötti távolság variálható: 3,1 mm, 4 mm és 5 mm, vagy 7,5 mm, 10 mm és 12,5 mm.

Az intézet az írógépet két változatban gyártja „ELOTYPÉ 01” és „ELOTYPÉ 02”. A 01-es model írásra és egy oldal sok-

szorosítására, a 02-es model pedig az előbb említett két funkción kívül még mint nyomdagép és terminál is használható. Az első változat átlag 8, a második pedig 13 jelet nyom másodpercenként. Az írógépek súlya 6,8, illetve 7,8 kg.

Az „ELOTYPÉ 02” egy RS—232 interface-val rendelkezik,

ami lehetővé teszi a különféle számítógépekkel és az „ELOBOX”-al való összekapcsolását és működtetését. Az írógép áramellátását egy stabilizátor biztosítja.

Az „ELOTYPÉ 01” ára 4 450 DM, az „ELOTYPÉ 02” ára pedig 6 450 DM (nyugatnémet márka).

NŐK RÉSZÉRE

Farsangi jelmezek egyéni ötletek

Ismét elérkezett a farsangi időszak, amelynek rendezvényei az ország különböző tájain — a hagyományoktól függően — igen eltérőek. A móhácsi busójárás minden bizonynyal az egész ország előtt ismert, de elmondhatom, hogy a hajdúsági farsangnak is igen gazdag hagyományai vannak. A rendezvények hetekig tartanak, így felnőttek és gyerekek egyaránt megtalálhatják az igényeiknek és pénztárcájuknak legmegfelelőbb szórakozást. Ilyenkor a szülőknek aktuális gondja, hogy gyermeküknek milyen jelmezt készítsenek a szokásos óvodai, vagy iskolai jelmezbálra. A tehetősebbek talán felkeresik a jelmezkölcsönzőt, de korábbi népművelői tapasztalataim szerint a többség inkább sajátkezűleg készíti egyéni tervezésű farsangi öltözékét. Ezekhez a tapasztalatokhoz az is hozzátartozik, hogy az egyedi jelmezek nagy fantáziagazdagságról, találékony-ságról tesznek tanúbizonyságot.

A találékony-ság egyik példaként szeretném elmesélni egy gyermekkori élményemet, melylyen — s ezt ma is így érzem — szüleim egy boldogító élménnyel tettek gazdagabbá.

Kb. 8—9 éves lehettem, amikor először én is részt vehettem egy jelmez elkészítésében. A jelmez ötlete elég bizzarr volt, de ennek ellenére nem maradt a tervezés állapotában, sőt, a kivitelezés meglehetősen jól sikerült. Az iskolai farsangi bálra készült jelmez egy gólya, csőrében pólyás babával. Azt hiszem, ez a gondolat első pillanatban elég érthetetlennek tűnhet. Háztető, kémény és gólya? Gondolhatnánk, ebből talán egy állókép elkészíthető, de jelmez aligha. A megoldást mégis megtaláltuk. A háztető vékony lécekből és kartonpapírból készült, és kartonpapírból állítottuk össze a gólya fejét is. Öltözködésnél a háztető alkotta a jelmez szoknyarészét, felsőrészként pedig a gólyafej szolgált, melynek csőre a fe-

Húsvéti hímes tojások

A Húsvét, egyik legkedveltebb tavaszi ünnepünk, melyhez sok hagyomány fűződik. Ilyen hagyomány a húsvéti hímes tojások készítése is, melyeket hazánk különböző tájain más és más módszerekkel festenek. A Tiszántúl szatmár-beregi részén is élnek még a régi tojásfestési hagyományok. A húsvét hagyományos megünneplése már inkább csak a falusi embereknél található meg, míg a városi ember számára a szokások már olykor szinte teljesen ismeretlenek.

A tojásfestés mindig a lányok feladata volt, s ehhez különböző — általában természetes — festékanyagot használ-

tak. Egyik ilyen természetes tojásfestő anyag a vöröshagyma héjából készül, a legegyszerűbb technikával. Az összegyűjtött hagymahéjra — kb. egy héttel húsvét előtt — kevés vizet töltenek, majd közvetlenül tojásfestés előtt, kevés étellecet hozzáadásával felforralják. Ezután állandóan magas hőmérsékleten tartva rakják bele a már megfőzött tojásokat. A hagymahéj jellegzetes színt kölcsönöz a tojásoknak, mert egyenletes, vöröses-barnás festékréteget alkot a héjukon. A hagymahéjjal festett tojásokat különböző módszerekkel még díszítették is. Egyik ilyen módszer a viaszrajz. A

megolvasztott viasszal különböző mintákat pingáltak a még festetlen tojásokra, majd a viasz megszáradása után a forró hagymahéj közé rakták a tojásokat. Miután a tojások szép színezést kaptak, kiemelték a festékből és megszáritották őket. A megszáradt tojásokról már könnyedén le lehetett törölni a megszáradt viaszt, melynek helyén — a tojáshéj eredeti színében — láthatóvá vált a minta. Hogy ezzel a módszerrel a tojások valóban szépek legyenek, ügyesen rajzoló lánykezekre volt szükség.

Egy másik mintakészítési módszer szebb rajzolatot hagyott a tojásokon, készítőjük kezűességétől függetlenül. A tavasszal korán kihajtó növények apró levélkéit gyűjtötték össze. Ezeket levélkéket laza szövésű gézdarabkákkal erősítették a tojásokra, amely átengedte a festékanyagot. A tojásokat ezúttal hosszabb ideig tartották a hagymahéj között. Száradás után a gézdarabot és a levélkét eltávolították a tojásról, s a levél helye festetlenül maradt. Ez lett a tojás egyetlen, de igen dekoratív dísze.

Falun, egyes lányos háznál esetenként száz tojást is hímezték húsvétkor. A lányok a locsolkodó legényeknek egy-két tojást adtak, s még sok hímes tojást kívánva tarisznyájukba, újtjukra bocsátották őket. A gyerekek a kora reggeli órában, míg a legények és a házas emberek délután indultak locsolkodni. A felnőtt férfiakat — ahová betértek — nemcsak tojással várták, hanem vendégül is látták. Ilyenkor került

(Folytatás a 15. oldalról)

jem fölé emelkedett. A kilátást a nyakrészen vágott két apró lyuk biztosította. Bár a lécektől kissé merev kosztüm nehézkessé tette a járást, de nem gátolt meg abban, hogy én is táncoljak a többi, maskarába öltöztetett gyerekekkel. Ezzel a család által készített alkotással a bálon megosztva kaptam első díjat egy cicának öltöztetett kislánnyal. A multság kedvéért még elmondom, hogy a kiscicaruha használata biztosan könnyebb volt, s kevésbé ment tönkre a bál végére, mint az én kartonpapírból készült háztető-szoknyám. Ez azonban mit sem változtatott öröömömön, boldogan vittem haza a helyezésért járó könyvet.

Gondolom, egy ilyen, vagy hasonló multságos jelmez ma is nagy sikert arathatna gyer-

mekek és felnőttek körében egyaránt.

A gyermek számára maga a jelmezkészítés szórakoztató elfoglaltság és a nagyobbak kevés szülői segítséggel már maguk is elkészíthetik. A kisebbeknek érdemes kevésbé bonyolult figurát kitalálni, így ők sem maradnak ki az alkotás gyönyörűségéből, és attól sem kell tartani, hogy elronthatják a készülő remekművet. A család által kollektíven elkészített jelmezek akkor is emlékeztetnek maradnak, ha gyermekeink a részükre rendezett farsangi bálon nem nyernének díjat. A gyermeki alkotó tevékenység kezűességét és fantáziát egyaránt igényel, aki teheti, ne hagyja hát ki a lehetőséget, hogy gyermekeivel együtt — esetleg több napig tartó — jelmezkészítő munkába fogjon.

NŐK RÉSZÉRE

KEREKES MÁRIA

Burda magyar nyelven

A Burda Moden nyugatnémet divatlap, amely ma ebben a műfajban a legnagyobb a világon, 1988 októberében — első ízben — magyarul is megjelent. A lap egyébként nem ismeretlen a magyar olvasók előtt, hiszen német nyelvű példányait lányaink, asszonyaink már évek óta forgathatják. Magyar nyelvű megjelenést nagy érdeklődés előzte meg, s ezt mi sem bizonyítja jobban, mint hogy az első szám darabjai napok alatt elfogytak.

E rovat olvasói közül most valószínűleg sokan felteszik a kérdést: van-e értelme vakoknak egy divatlap megjelenéséről beszámolni? Véleményem szerint van értelme. Egyrészt azért, mert a látók között, velük együtt élünk, s így tájékozódniuk kell a körülöttünk zajló eseményekről, még akkor is, ha ez az esemény csupán egy divatlap megjelenése. Másrészt számunkra is fontos, hogy ápoltan, csinosan és jólöltözötten jelenhessünk meg, s ebben a divatlap apró ötletei, tanácsai sokat segíthetnek. Talán az sem kizárt, hogy valamelyik modellt családunk egy tagja számunkra is elkészíti.

az asztalra a húsvéti főtt sonka és tojás, sütemény és ital.

Húsvéti szokásaink összegyűjtése természetesen a néprajztudomány feladata, én csupán szűkebb szülőföldem hagyományából szerettem volna néhány érdekes mozzanatot kiemelni.

A Burda Modent tulajdonosa, Aenne Burda, 1949-ben alapította, s mára a világon legnagyobb példányszámban kiadott divatlappá vált. Az NSZK-beli Offenburgban működő cég műhelyeiben évente háromezer modell készül, melyhez kb. nyolcezer méter anyagot használnak fel a szabászok. A recepteket a lap konyhájából mesterszakácsok állítják össze. Szabásmintái alapján sok ezren varrnak, háztartási tanácsait pedig még a gyakorlott háziasszonyok is szívesen fogadják. A Burda Moden 19 nyelven kapható, s egy-egy számát több mint három millió példányban olvassák szerte a világon. Népszerűségének oka könnyen megfeythető: a divatosan, praktikusán és olcsón öltözködni vágyó nőknek készül.

Ez a lap sokszorosan bizonyítja, hogy a divat nem ismer határokat, hiszen kiadásában egy osztrák—magyar vegyesvállalat működik közre.

Az általam elmondottakat azzal fejezném be, hogy az első számot már sikerült átböngészniem, s az itt található kötésminták közül néhányat kipróbálva, azok rendkívül dekoratívnak bizonyultak. Remélem, e rovat olvasói között is lesznek, akik kipróbálhatják és ki is próbálják a Burda szép kötésmintáit, finom ételreceptjeit, s alkalmazzák hasznos tanácsait.

PIS MÁTYÁSNE

Kötésminták

KÁRÓMINTA ZABSZEMSZÉLLEL

16-tal osztható szemek. A páros sorok fedettek.

1. 6 sima, 2-szer egymás után 1 fordított, 1 sima, 6 fordított.

3. 5 sima, 3-szor egymás után 1 fordított, 1 sima, 5 fordított.

5. 4 sima, 4-szer egymás után 1 fordított, 1 sima, 4 fordított.

7. 3 sima, 5-ször egymás után 1 fordított, 1 sima, 3 fordított.

9. 2 sima, 2-szer egymás után 1 fordított, 1 sima, 2 fordított, 2 sima, 2-szer egymás után 1 fordított, 1 sima, 2 fordított.

11. 1 sima, 2-szer egymás után 1 fordított, 1 sima, 3 fordított, 3 sima, 2-szer egymás után 1 fordított, 1 sima, 1 fordított.

13. 2-szer egymás után 1 fordított, 1 sima, 4 fordított, 4 sima, 2-szer egymás után 1 fordított, 1 sima.

15. 1 sima, 1 fordított, 1 sima, 5 fordított, 5 sima, 1 fordított, 1 sima, 1 fordított.

17. 1 fordított, 1 sima, 6 fordított, 6 sima, 1 fordított, 1 sima.

19. 1 sima, 1 fordított, 6 sima, 6 fordított, 1 sima, 1 fordított.

21. 1 fordított, 1 sima, 1 fordított, 5 sima, 5 fordított, 1 sima, 1 fordított, 1 sima.

23. 2-szer egymás után 1 sima, 1 fordított, 4 sima, 4 fordított, 2-szer egymás után 1 sima, 1 fordított.

NŐK RÉSZÉRE

25. 1 fordított, 2-szer egymás után 1 sima, 1 fordított, 3 sima, 3 fordított, 2-szer egymás után 1 sima, 1 fordított, 1 sima.

27. 2 fordított, 2-szer egymás után 1 sima, 1 fordított, 2 sima, 2 fordított, 2-szer egymás után 1 sima, 1 fordított, 2 sima.

29. 3 fordított, 5-ször egymás után 1 sima, 1 fordított, 3 sima.

31. 4 fordított, 4-szer egymás után 1 sima, 1 fordított, 4 sima.

33. 5 fordított, 3-szor egymás után 1 sima, 1 fordított, 5 sima.

35. 6 fordított, 2-szer egymás után 1 sima, 1 fordított, 6 sima.

10. 1 sima, 9 fordított, 1 sima, 5 fordított.

11. 1 sima, 1 fordított, 7 sima, 1 fordított, 6 sima.

12. 2 fordított, 1 sima, 5 fordított, 1 sima, 7 fordított.

13. 3 sima, 5 fordított, 5 sima, 1 fordított, 2 sima.

14. 3 fordított, 5 sima, 5 fordított, 2 sima, 1 fordított.

15. 3 sima, 5 fordított, 3 sima, 1 fordított, 2-szer egymás után 1 sima, 1 fordított.

16. 1 sima, 2 fordított, 5 sima, 2 fordított, 3-szor egymás után 1 sima, 1 fordított.

17. 1 sima, 1 fordított, 1 sima, 5 fordított, 4-szer egymás után 1 sima, 1 fordított.

18. 1 sima, 2 fordított, 5 sima, 2 fordított, 3-szor egymás után 1 sima, 1 fordított.

19. 3 sima, 5 fordított, 3 sima, 1 fordított, 2-szer egymás után 1 sima, 1 fordított.

20. 3 fordított, 5 sima, 4 fordított, 2-szer egymás után 1 sima, 1 fordított.

21. 3 sima, 5 fordított, 5 sima, 1 fordított, 2 sima.

22. 1 sima, 1 fordított, 1 sima, 5 fordított, 1 sima, 7 fordított.

23. 1 sima, 1 fordított, 7 sima, 1 fordított, 6 sima.

24. 1 sima, 9 fordított, 1 sima, 5 fordított.

KOCKÁK RIZSMINTÁVAL

16-tal osztható szemek.

1. 5 sima, 1 fordított, 5 sima, 5 fordított.

2. 4 fordított, 1 sima, 1 fordított, 1 sima, 4 fordított, 5 sima.

3. 3 sima, 1 fordított, 1 sima, 1 fordított, 1 sima, 1 fordított, 3 sima, 5 fordított.

4. 2 fordított, 1 sima, 1 fordított, 1 sima, 3-szor egymás után 2 fordított, 5 sima.

5. 5-ször egymás után 1 sima 1, fordított, 1 sima, 5 fordított.

6. 2 fordított, 3-szor egymás után 1 sima, 1 fordított, 1 sima, 2 fordított, 5 sima.

7. 3 sima, 2-szer egymás után 1 fordított, 1 sima, 1 fordított, 3 sima, 5 fordított.

8. 4 fordított, 1 sima, 1 fordított, 1 sima, 4 fordított, 5 sima.

9. 5 sima, 1 fordított, 5 sima, 5 fordított.

JOGI ROVAT

Rövid hírek

A LAKBÉREKRŐL

1989. január 1-jét követően létrejött lakásbérleti szerződéseknél — kivéve a tanácsi bér-lakásokat — a bérleti díj összegében a bérbeadó és a bérlő korlátozás nélkül, szabadon megállapodhat.

LAKÁSVÁSÁRLÁSHOZ IGÉNYBEVEHETŐ SZOCIÁLPOLITIKAI KEDVEZMÉNY

Szintén 1989. január 1-től megváltozott a szociálpolitikai kedvezmény mértéke. Lakás-építéshez, vagy vásárláshoz vissza nem térítendő támogatásként az első gyermek után 50 000 Ft, a második után

150 000 Ft, a harmadik gyermek után pedig 400 000 Ft kedvezmény jár. Minden további meglévő gyermek után 100 000 Ft. A szerződéskötés után született gyermek után 50 000 Ft. Fialat házaspár esetében a kedvezményt 2 gyermekig önálló kölcsönként meg kell előlegezni. A kedvezmény összege más eltar-tott családtagok esetében 30 000 Ft. A kedvezmény összege az építési költség, vagy eladási ár 55%-át nem halad-hatja meg.

JÖVEDELEMADÓ

Megváltoztak a személyi jö-vedelemadó sávhatárai a követ-kezőképpen:

KÁRPÁTI TÜNDE

Schubert vetélkedő a szövetség székházában

A Zenei Szakosztály 1988. december 11-én, Schubert halálának 160. évfordulójára zenei vetélkedőt rendezett. A versenyzők kétszer hatvan perces kazettáról tanulmányozhatták előzetesen a verseny anyagát, melyről majd a vetélkedőn szá-

mot kellett adniuk. Ennek rendkívül magas színvonalát — a zenei matéria válogatását, szerkesztését, verbális környezetbe való ágyazását — nem kisebb név fémjelezte, mint Kroó György professzoré.

A zsűri három tagból állt:

Német Tamás szakosztályi elnökből, Lakatos Tamás zenetanárból és Kemény Ágnes főiskolai hallgatóból. A verseny technikai lebonyolításában a zsűrinek Pálffy Lászlóné kulturális osztályvezető, Kirner Gusztáv szakosztályi titkár és Varró Attila zenetanár segédkezett.

A verseny első fordulójában nagyobb lélegzetű, főleg szimfonikus műveket kellett a versenyzőknek felismerniük. Második fordulóban egy-egy schuberti mű tényanyagáról kellett számot adni. (Keletkezés időpontja, körülményei, prózai szerzőtárs megnevezése stb.) A harmadik forduló a döntőbe való bejutást jelentette; Varró Attila zenetanár rövid, kevésbé közismert, „vájtfülűséget” próbára tévő zenei részleteket játszott be magnetofonról az eddig bentmaradottaknak. Ezen szelektálás eredményeként végül is hatan versenghettek tovább a döntőben: Bartos Sándor, dr. Bódi István, Fehér Dezső, Hencz András, Nyirő László és Pánczél János.

A negyedik, döntő forduló a passzív zenehallgatásnál magasabb szintű zenei hozzáállást, affinitást igényelt a finisben lévőkötől; kötetlen „kiselőadást” kellett tartaniuk egy-egy zeneműről.

Pánczél Jánosnak jellemeznie kellett Schubert művészetét: miben kötődik a bécsi klasszicizmushoz, és miben híd a ro-

0	—	55 000 Ft-ig	0%
55 001 Ft-tól	az 55 000 Ft-on felüli rész	70 000 Ft-ig	17%-a
70 001 Ft-tól	70 000 Ft-on felüli rész	100 000 Ft-ig	2 550 Ft és a 23%-a
100 000 Ft-tól	100 000 Ft-on felüli rész	150 000 Ft-ig	9 450 Ft és a 29%-a
150 001 Ft-tól	150 000 Ft-on felüli rész	240 000 Ft-ig	23 950 Ft és a 35%-a
240 001 Ft-tól	240 000 Ft-on felüli rész	360 000 Ft-ig	55 450 Ft és a 42%-a
360 001 Ft-tól	360 000 Ft-on felüli rész	600 000 Ft-ig	105 850 Ft és a 49%-a
600 001 Ft-tól	600 000 Ft feletti összeg		223 450 Ft és a 56%-a.

Nyugdíjasok esetében az eddigi 96 000 Ft-os adómentes határ 108 000 Ft-ra emelkedett.

NYUGDÍJAK EMELÉSÉRŐL

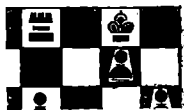
A nyugdíjakat, a rendszeres szociális segélyt és a sorkatonához tartozójának folyósított családi segélyt január 1-től 360 Ft-tal emelik. Az öregségi nyugdíj legalacsonyabb összege 3 340 Ft. A rokkantsági nyugdíjak minimuma pedig a III. csoportban havi 3 340 Ft, a II.-ben 3 636 Ft, az I.-ben pedig 3 671 Ft.

Az özvegyi nyugdíj minimuma 3 140 Ft.

Akinek a nyugellátása a havi 3 500 Ft-ot nem éri el, annak nyugdíját 3 500 Ft-ra kell kiegészíteni, annál aki:

- 70. életévét betöltötte, ill. 1989-ben betölti,
- I. II. rokkantsági csoportban lévők,
- vakok személyi járadékát, vagy
- rendszeres szociális segélyben,
- hadigondozási járadékban részesülnek.

Havi 360 Ft-tal kell kiegészíteni a házastársi pótlékot.

A sportrovat elé

A szerkesztőség az Olvasók figyelmébe ajánlja Dénes József Paraolimpiáról szóló beszámolóját. Szeretnénk a jövőben az ilyen és hasonló rendezvényekről mielőbb beszámolni. A mostani „késelem” — bízunk benne — nem veszi el kedvüket a cikk elolvasásától, hiszen a téma érdekes és az eredmények impozánsak

a szerkesztő

Beszámoló a VIII. Paraolimpiáról Söul 1988. október 16-24.

(Folytatás a 19. oldalról)

mantika felé. Hencz András a Téli utazás c. dalciklust elemzte imponáló költőiséggel. Bartos Sándor a Szép molnárléány c. dalok füzérét ismertette szemléletes módon. Dr. Bódi Istvánnak elegáns feladat jutott: Schubert kamaraműveiről kellett átfogó képet adnia. Egyéni meglátásról, választékos, a műfajhoz méltó kifejezőmódról, imponáló műismeretről adott tanúbizonyosságot. Nyirő László a Fiala apáca c. dalt analizálta átélten, felkészülten, ám kissé szorongva. Végül Fehér Dezső — eminens módon tudva-ismerve a kazetta anyagát — dalelemzése során (Margit a rokkánál) bájos lapsus linguaevél, nyelvbottlással ajándékozott meg bennünket. Szépen fölépített elemzését ezzel a mondat-
tal zárta: „... a zongora futamai híven ábrázolják a RÓÓÓKA SURRANÁSÁT” (Sic! rokka helyett róka, hosszú ó-val!) Döbbsent csönd, kényszerű feszengés, majd kitört a megértő nevetés. Mindenkit felderített a lámpaláz-szülte nyelvi félrebotlás, kivéve magát a „szerzőt”, Fehér Dezsőt, aki — nyilván-

valóan lámpaláza retard hatásának következményeként — nem volt képes appercipiálni saját, akaratlanul rögtönzött humorát.

A végső eredményhirdetés ebben a jókedvű, oldott légkörben zajlott le, az alábbi helyezési sorrenddel:

- I. díj: Hencz András
(Kecskemét) 3500 Ft,
II. díj: dr. Bódi István
(Budapest) 2500 Ft,
III. díj: megosztva:
Fehér Dezső és Bartos Sándor (mindketten budapestiek)
1500—1500 Ft,
IV. díj: Pánczél János
(Makó) Helyezés,
emléklap.

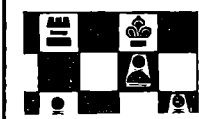
A díjkiosztást követően Német Tamás megköszönte a színvonalas játékot mind az előkészítőknek, a lebonyolítók-
nak, mind a versenyzőknek, és elismételte azt az örök igazságot, hogy ebben a versenyben végül is mindenki nyertes, mert zenei „vándorutunkon” megismert és megszeretett csodálatos zenéjével társunk maradt a LÉLEK VÁNDORA Schubert!

A négyévenként megrendezésre kerülő Paraolimpiára (Mozgás- és látássérültek olimpiai játéka) is Dél-Koreában, Söulban került sor, mint a XXVI. Olimpiai Játékokra. A mozgássérültekkel együtt a közös csapat létszáma 48 fő lett. Ebből 36 fő sportoló és 12 fő kísérő. A csoport vezetője Soós Mihály, az ÁISH tanácsosa lett.

A látássérültek tíz fős csapatát a következő személyek képviselték: Nagy Dénes és Pazinczár Attila — atléták, edzőjük Tóth István; Nagy István, Farkas Ferenc, Szabó András, Németh László — csörgőlabda-játékosok, edzőjük Tólosi Ferenc, Gábris László tolmács és Dénes József csapatvezető.

A sportolók az ÁISH által elkészített ütemterv szerint készültek fel a versenyre. A célkitűzések a következők voltak: két atlétánk az olimpiai pontot jelentő első hat hely egyikén végezzon versenyszámában, lehetőleg érmes helyezést elérve. A csörgőlabda-csapat esetében a hatos döntőbe jutást tűztük ki elérendő célul.

Csapatunk október 10-én indult útnak, s mintegy 26 óras

fárasztó utazás után másnap, helyi idő szerint 20 órakor érkezett meg. Az olimpiai faluban történő elszállásolás után mind-egyik csapattag egy fényképes igazolványt kapott, melyet állandó jelleggel hordania kellett, mert ez jogosította fel az étkezés igénybevételére, a sportlétesítmények látogatására, valamint az olimpiai faluba való ki- és belépésre.

Október 15-én, szombaton délután került sor az ünnepélyes megnyitóra a zsúfolásig megtelt olimpiai stadionban. 64 ország mintegy négyezer sportolója pattogó ritmusú zenére vonult be a stadionba. A közönség szinte „tombolva” ünnepelte a mozgás- és látássérült sportolókat.

Ko Kvi Nam, a szervező bizottság elnöke beszédében utalt arra, hogy ez az esemény jelképesen, mint a szeretet lánc köti össze a világ népeit. A jelenlévők egyetlen nagy családot alkotnak, amely egyben ledönti azokat a korlátokat is, amelyek a faji, vallási és egyéb előítéletekből fakadnak.

Jensen Broman, az ICC vak elnöke megköszönte a támogatóknak és Dél-Korea köztársasági elnökének a lebonyolítás lehetőségét.

Végül Ro Te Vo köztársasági elnök az olimpiát az emberi bátorság, az akaraterő diadalának nevezte, majd megnyitottnak nyilvánította a VIII. Paraolimpiát.

Az ünnepi műsor után megújították az olimpiai lángot, és a sportolók letették az olimpiai esküt. A villanyújságra kiírták az olimpia mottóját: „Az egész

világ osztozzék ebben a szeretetben.” Mi, Nagy Dénes személyében, 19.-én voltunk érdekelték súlylökésben, a B—3-as kategóriában. Jó versenyzéssel hatos döntőbe jutott, ahol sokáig vezetett. Az utolsó előtti dobásával az angol versenyző túldobta Nagyot, aki már nem tudott erősíteni, így végül — nagy örömeinkre — ezüstérmet szerzett.

Az első három helyezett: 1. J. Ward (Anglia) 12,67 m, 2. Nagy Dénes 12,35 m, 3. R. Short (Ausztrália) 11,59 m.

Nagy Dénes indult még diszkoszvetésben is, de számottevő eredményt nem sikerült elérnie.

23-án Pazinczár Attiláért drukkolhattunk, aki a B—2-es kategóriában az öt versenyszámból álló pentatlonban indult. Versenyben volt a bronzéremért, de végül — ha kis különbséggel is — leesorult a negyedik helyre. Fialat versenyzőnk élete legjobb eredményét érte el, s még sok örömet szerezhethet a jövőben is.

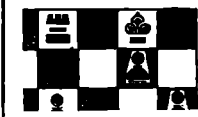
Végeredmény: 1. V. Kalmikov (Szovjetunió), 3096 pont; 2. A. Mohkir (Szovjetunió) 2937 pont; 3. J. Osmon (USA) 2727 pont; 4. Pazinczár Attila 2694 pont.

A csörgőlabda tornára 15 ország küldte el válogatottját. A világbajnokság helyezéseinek alapján két csoportba sorolták a csapatokat, mi a B csoportba kerültünk. A csapatok körmérkőzéseket játszottak a csoporton belül, s az 1—3. helyezett csapatok jutottak a hatos döntőbe. *Csoportunkban az irániak*

az izraeli csapattal vívott mérkőzésen provokációt követtek el, ezért a szervező bizottság kizárta az iráni csapatot. A B. csoportból az alábbi három csapat jutott be a döntőbe: Magyarország 12 pont, Egyiptom 12 pont, NSZK 11 pont. Nagy meglepetésre Izrael csapata nem került a döntőbe, s a hollandok — az EB 2. helyezettjei — is gyengén szerepeltek. Az A. csoportból a következő három csapat jutott a döntőbe: Jugoszlávia 16 pont, USA 16 pont, Kanada 12 pont. Váratlan volt Kanada továbbjutása Olaszország és Bulgária kiverésével. A hatos döntő első négy helyezettje játszhatott az érmeért. Az előzetes várakozást felülmúlva hazánk is ezen szerencsések közé tartozott. Először az USA—Egyiptom mérkőzésre került sor, melyet az USA 2:0 arányan nyert, büntetődobásokkal. Majd Jugoszlávia—Magyarország találkozó következett, ahol déli szomszédaink 1:0-ra nyertek. A győztesek az arany-, a vesztesek a bronzéremért játszhattak. A négyes finálé végeredménye: aranyérmes Jugoszlávia, ezüstérmes USA, bronzérmes Egyiptom. Magyarország a negyedik lett.

Az olimpia záróünnepségére október 24-én került sor, ahol ezzel búcsúztunk: „Viszontlátásra Barcelonán, 1992-ben!”

A delegáció tiszteletére december 7-én az ÁISH fogadást adott, ahol Tibor Tamás elnökhelyettes méltatta a közös csapat sikeres helytállását.

Beszámoló a Túristaszakosztály 1988. évi munkájáról

A Wesselényi Sportkör Túristaszakosztályának létszáma 1988-ban 95 fő volt, és 31 túrát bonyolítottunk le. Tevékenységünket ezúttal is a sokrétűség jellemezte. Fő profilunk a természetjárás, a túrázás, de emellett autóbuszos országjárások, strandlátogatások, szórakoztató, tudományos- és ismeretterjesztő előadások is szerepeltek programjainkban. A 3 napos Ungvár—munkácsi és az ugyancsak 3 napos bakonyi útjainkról már jelent meg beszámoló.

Vendégünk volt a neves tudós, dr. Balogh János akadémikus. Az igazán értékes előadás részleteit olvashatták az érdeklődők. Dr. Juhász Árpád geológus részt vett abban a fél-éves tudományos expedícióban, melynek résztvevői Kelet-Afrika azon térségeit járták be, ahol száz évvel ezelőtt Teleki Sámuel számos „fehér foltot” tüntetett el a fekete kontinens térképéről. A színes előadás kitért a vállalkozás tudományos eredményeire, de a regénybe illő izgalmas élményeket is elmesélte a hallgatóságnak. Varga E. Tamás Kínáról szóló előadása egyáltalán nem hangzott „kínaiul”. A számunkra kissé egzotikusnak tűnő országról egy szó szerint értendő ismeretterjesztő előadás részesei voltunk. Kiss János sorstársunk ezúttal a vitaminokról tartott ugyancsak hasznos ismertetést. Vetélkedő műsorunk most is nagy számú sorstárs részvételével, felfokozott izgalmak közepette

zajlott le. Az 5 egnapos autóbuszos utunk alkalmával az ország területén fellelhető számos történelmi, művészi, irodalmi és népi emlékekkel, alkotásokkal ismerkedtünk meg. Most ezeknek a kirándulásoknak összegyűjtött információit írom le röviden.

A *zsámbéki* XIII. századi, késő román—gótikus stílusban épült nemzetiégi monostortemplom 1763-ban egy földrengés következtében összeomlott. Ma is romos állapotban található, de megmaradt részein is látható a franciás kecsesség, arányainak, faragványainak különös finomsága.

Bajnán Sándor Móricnak, Metternich kancellár vejének kastélyát kerestük fel. Az „Ördöglovas”-nak titulált gróf a XVIII. századi épületet Hild Józseffel építtette át. Mivel a kastélyt csak kívülről vehettük szemügyre, ezért csak elmondásból tudjuk, hogy a díszterem mennyezetfreskói ruhátlan istennőket ábrázolnak és a klasszicista stílusú istállóban dór oszlopok is fellelhetők. Az ugyancsak elhanyagolt kastélypark ódon fáinál is időztünk egy keveset. Bajna határában 1983-ban külszíni fejtésű szénbánya nyílt.

Az *agostyáni* arborétum Tatától néhány kilométerre terül el. Ezen a 26 hektáros erdészeti kísérleti telepen 250 továbbtermesztésre szánt fenyőfajtaival foglalkoznak. Az arborétum egy katlanban helyezkedik el.

Fekvése védelemet biztosít az időjárás viszontagságaival szemben. A megfelelő páratartalmat két tó kialakításával érték el. Ugyancsak Tata közelében helyezkedik el *Vértesszőlős* is. Itt, 1965-ben, Vértesszőlős professzor Európa legrégebbi előemberének tarkócsontját találta meg, és ugyanitt a félmillió éves, — tréfásan Sámuelnek becézett — ősember lábnyomát is sikerült konzerválnia. Ez akkor a világ legrégebbi ilyen jellegű leletének számított. Szintén ilyen rekordnak mondható az is, hogy a félmillió éves flórából 200 növényfajt különítettek el. A leletek helyén szabadtéri múzeumot létesítettek. A *tatabányai* Szelim barlang az ősrégészeti kutatások szempontjából is döntő fontosságú: a jégkorszak második felében itt élt ősember számára szolgált lakóhelyeül. Megtalálták benne használati eszközeit is. Innen néhány percre látható Közép-Európa legnagyobb madárábrázolású szobra, a Turul szobor. Ott jártunkkor éppen restaurálták.

Az *alcsútdoboz*i élőfagyűjtemény első példányait 1825-ben József nádor telepítette. Ekkor ültették azt az 5,5 méter törzskörméretű akácát, mely még ma is megtekinthető. Az arborétum másik érdekessége az óriás tuja. A park gazdag madárvilága ideális lehetőséget kínál tudományos megfigyelések céljaira. A kastélyból sajnos csak az ionoszlopos porti-

kusz, vagyis az épület főhomlokzata előtti nyílt oszlopcsanok maradt meg.

Vál közelében az antali erdő szélén levő erdészlakban élte gyermekkorát a múlt század romantikus költőnagysága, Vajda János (1827—1897). Emlékszobája a váli copfstílusú Ürményi, később Dréher kastélyban került berendezésre.

Egy másik alkalommal a Dorog melletti Tokodra vitt utunk. Tokodon létesült az ország egyik legnagyobb, 1980-ban bővített üveggyára. A falu határában a római birodalom keleti határán húzódó erődrendszer egyik tagjának romjait kerestük meg.

Tokod után Almásneszmély következett. Neszmély híres boráról annak ellenére, hogy a szőlőligetek az északi lejtőkön helyezkednek el. Ezt ellensúlyozza a Duna vízfelületéről visszatükröződött másodlagos sugárzás.

Dunaalmáson Vajda Julianának, Csokonai Vitéz Mihály Lillájának egykori lakóházát mutatta be vezetőnk, majd a község temetőjébe sétáltunk, ahol egy vörösmárvány sírkő alatt nyugszik a költő műzsája. A sírkő mellett természetesen Csokonai mellszobra is helyet kapott. Mivel a Mikszáth és Madách nevével fémjelzett Ballassagyarmaton a Palóc Múzeumot éppen renoválták, így városnézésünk programján csak szabadtéri érdekességek szerepeltek.

Diósjenő a börzsönyi túra egyik fontos kiindulópontja. Itt idő híján csak rövid sétát

tettünk a jenői halastó partján. A *nógrádi vár* az azonos nevű falu közelében egy 286 méter magas andezitkúp tetejére épült. A honfoglaláskori várat a XV. század végén Báthori Miklós váci püspök átépítette és bővítette. A törökök 1544-ben foglalták el. 1685-ben egy villámcsapás következtében leégett. Kapuja viszonylag ép állapotban van, ezenkívül a lakótorony egy falrészlete maradt fenn. Váctól keletre a Naszály tövében fekszik Kosd. Az itteni XVIII. századi templom a XIII. századi Árpád-kori templom alapjainak és falmaradványainak felhasználásával épült. Érdekessége még a Násznépbarlang. A tatárok elől menekülő násznép talált benne menedéket.

Fóton az egykori Fáy presházba nem tudunk bejutni, mert éppen esküvőt tartottak benne. Fáy András (1786—1864) az író és politikus itt látta vendégül a korabeli szellemi élet számos kiválóságát. Közülük a legnevesebbek: Kossuth, Deák, Kölcsey és Bajza. Vörösmarty Mihály itt olvasta fel 1842-ben a Fóti dal című költeményét.

1849. április 6-án Klapka, Damjanich és Aulich vezetésével Isaszegnél aratta a honvédsereg egyik legfényesebb győzelmét a Windisch-Graetz vezette főszereg ellen. A csata során elesett hős honvédek hamvai a falu határában kellemes erdei környezetben pihennek. A *tápiószelei* Blaskovits kastélyban egy ritka értékes múzeu-

mot ismertünk meg. Az épület szobáinak falán és vitrinjeiben a XVI—XVIII. századi külföldi képgyűjtemény, a klasszicista gyűjteményben többek között Barabás és Lotz képek, iparművészeti tárgyak, régészeti és természettudományos anyag látható. Az autóbuzsós utak sorát egy vidám hangulatú *helvéciai* disznótoros kirándulás zárta.

Jövő évre magas-tátrai és Baranya megyei túraprogramokat tervezünk.

Hirth Ignác

hirdetések

Eladó egy kitűnő állapotban lévő JWC típusú öthullámos rádiómagnó, melyen nyugati URH-sáv is van. Ára 9000 forint. Érdeklődni lehet munkanapokon 8—16,30 óra között a 143-230-as vagy a 141-290-es telefonszámon.

*

56 éves elvált, leszázalékolt, gyengénlátó férfi hasonló sorsú nő ismeretségét keresi házasság céljából, 62 éves korig. Válaszleveleket „REMÉNYKE-DEK” jelígre a szerkesztőségbe kér.

*

Elcserélném új számológépet (számológépet) nagy alakú (bécsi vagy cseh gyártmányú) fém braille táblára.

Érdeklődni lehet hétköznapokon 8-tól 16 óráig: Tóth György, telefon: 143-230 vagy 141-290.

Kedves olvasóink!

Úttörőrovatunk fennállása óta igyekszünk folyamatosan tájékoztatni Önöket az iskolánkban zajló eseményekről. Az ezekről szóló cikkeket kollégáink, segítőtársaink tollából kapjuk rovatunkba, akik mellé kezd felsorakozni az ifjabb nemzedék, az

úttörők lelkes tollforgató gárdája is.

Ezen örömteli fejlődésnek szép bizonyítéka az alább közölt költemény is, melyet egy 7. osztályos fiú írt, és aki felkérésünkre beleegyezett versének közlésébe. Próbálgatás ez,

ifjú szárnycsattogtatás, mely reméljük megmarad, sőt követőkre talál. Mi, és remélem Önök is, boldogan helyt adunk e költeményeknek. Kérem, fogadják olyan szeretettel ezen ifjú poéta versét, amilyen szeretettel küldte ő be lapunknak!

Táncosné Ruff Ágota
csapatvezető

PINTÉR ZSOLT:

Búcsúzás

Most búcsúzom, utadból félreáll egy fiú,
ki Téged nagyon szeret.
Ezt már régen meg kellett volna tennem,
de a szerelem mindent legyőz.
Valaki szeret Téged, könnyes szemmel gondol Rád,
s ez a valaki talán én vagyok.
Ha az utcán látlak valakivel,
Keserűen felnevetek, hazamegyek
s átsírok sok-sok éjszakát.
Ha valaki megkérdez, hogy mi voltál számomra,
zavarba jövök, s aztán csak ennyit felelek
csendesen: semmi más csak egy múló szerelem.
És most már örökre búcsúzom,
s emléked örökre élni fog bennem.

Vásárolnék jó állapotban lévő táskairógépet (Erika vagy Consul típusúak előnyben).

Érdeklődni lehet: Tóth György tel.: 143-230 vagy 141-290, hétköznapokon 8-tól 16 óráig.

*

29 éves gyengénlátó fiatalember, önálló budapesti lakással, házasság céljából megismerkedne korban hozzáillő gyengénlátó, vagy vak lánnyal, illetve asszonnal. Gyermek nem akadály. A leveleket a szerkesztőség címére kérjük „Együtt könnyebb” jeligére.

*

Egyedülálló 35 éves látó fiatalember, biztos egzisztenciával, eltartási szerződést kötne idős vak, vagy gyengénlátó személylyel. Leveleiket „Humánium” jeligére a szerkesztőségbe szíveskedjenek küldeni.

30 ÉVE

A SZÁMÍTÁSTECHNIKA ÉLVONALÁBAN

- Komplex vállalkozások
- Egyedi szoftverek fejlesztése
- Távadatátviteli szoftverek
- Típus szoftverek készítése
- Mikro és nagyszámítógépes rendszerek fejlesztése és installálása
- IBM-PC/AT számítógépek értékesítése
1 év garanciával
- Mikroszámítógépek szervizelése
- Szervezés
- Programozás
- Adatrögzítés (floppyra is)
- Számítógépes adatfeldolgozás

**Élelmiszeripari Ügyvitelszervezési és Gépi
Adatfeldolgozó Vállalat**

Cím: 1111 Budapest, Budafoki út 59.

Telefon: 852 - 972

SZÉP A FÉNYKÉP FORTE PAPIRON
SCHÖN SIND DIE BILDER AUF FORTE PHOTOPAPIER
YOUR PICTURES ARE NICE FORTE PHOTOPAPERS

PHOTO FILMS
PHOTO
AND PAPERS

FÉNYKÉPEZÉSHEZ HASZNÁLJA A FEKETE-FEHÉR ÉS SZÍNES
FORTE ANYAGOKAT!

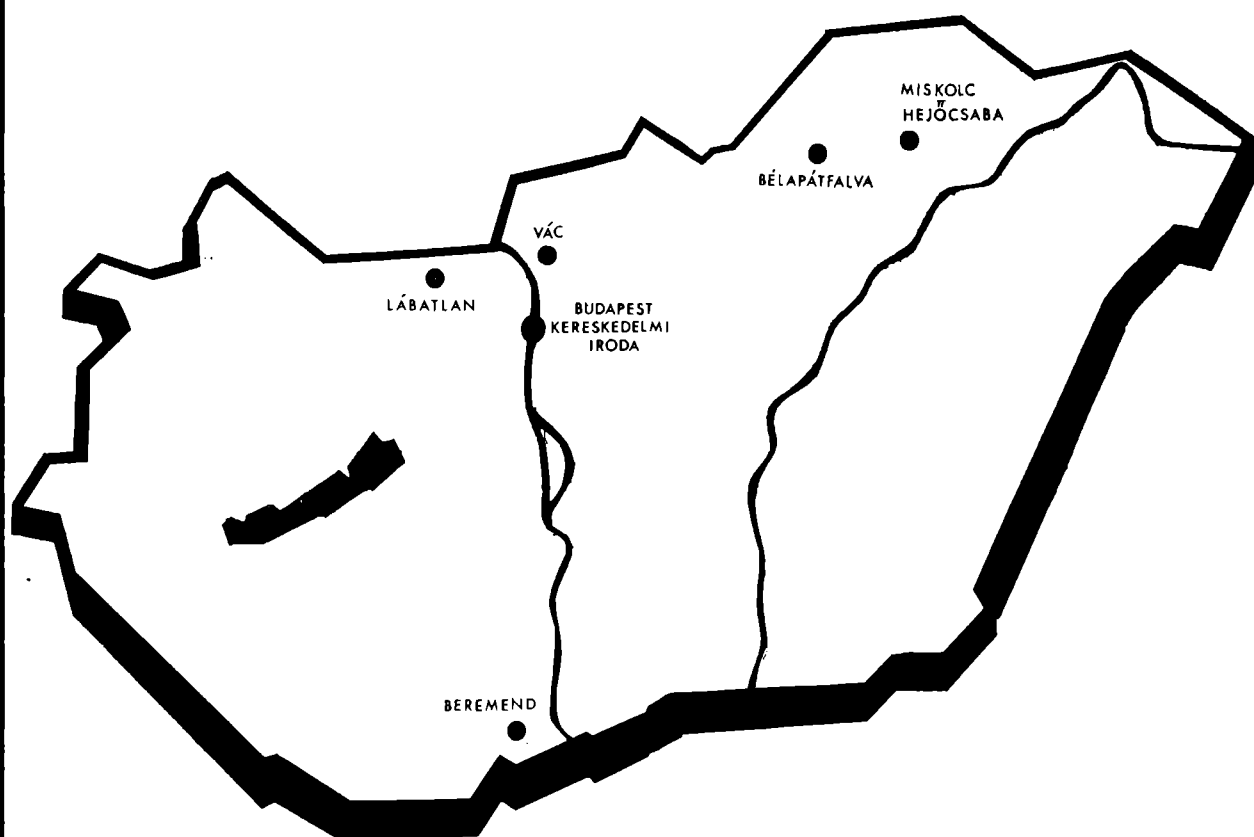
BENUTZEN SIE ZUM PHOTOGRAPHIEREN DIE SCHWARZ-WEISSEN
UND FARBIGEN FORTE MATERIALEN!

USE IT TO THE BLACK-AND-WHITE AND COLOR
PHOTO-MATERIALS MADE BY FORTE!

FORTE FOTOKÉMIAI IPAR

2601 VÁC, VÁM UTCA 3. PF. 100. TELEX: 22-5022
HUNGARY

Cement - és Mészművek VÁC

**VÁSÁROLJA
A CEMENTIPAR
TERMÉKEIT !**

**KORSZERÜ
GAZDASÁGOS
CSOMAGOLÓANYAGRA
VAN SZÜKSÉGE ?**

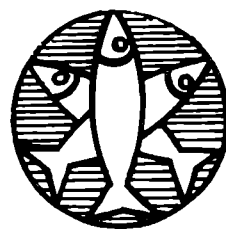

AJÁNLATAINK :

- **LAKOSSÁGI KISZERELÉSHEZ ;
MODERN, ESZTÉTIKUS
HENGERES KOMBI DOBOZOK**
- **SZÁLLITÓI CSOMAGOLÁSHOZ
KÖNNYŰ, MAGAS TERHELHETŐ-
SÉGŰ PAPIRHORDÓK**
- **RÉSZLETES INFÓRMÁCIÓ,
CSOMAGOLÁSI SZAKTANÁCS-
ADÁS, RÖVID VÁLLALÁSI
HATÁRIDŐ !**

**Papíripari Vállalat Kiskunhalasi Gyára
Vállalkozási Osztály**

**6400 Kiskunhalas,
Középső Ipartelep 6.**

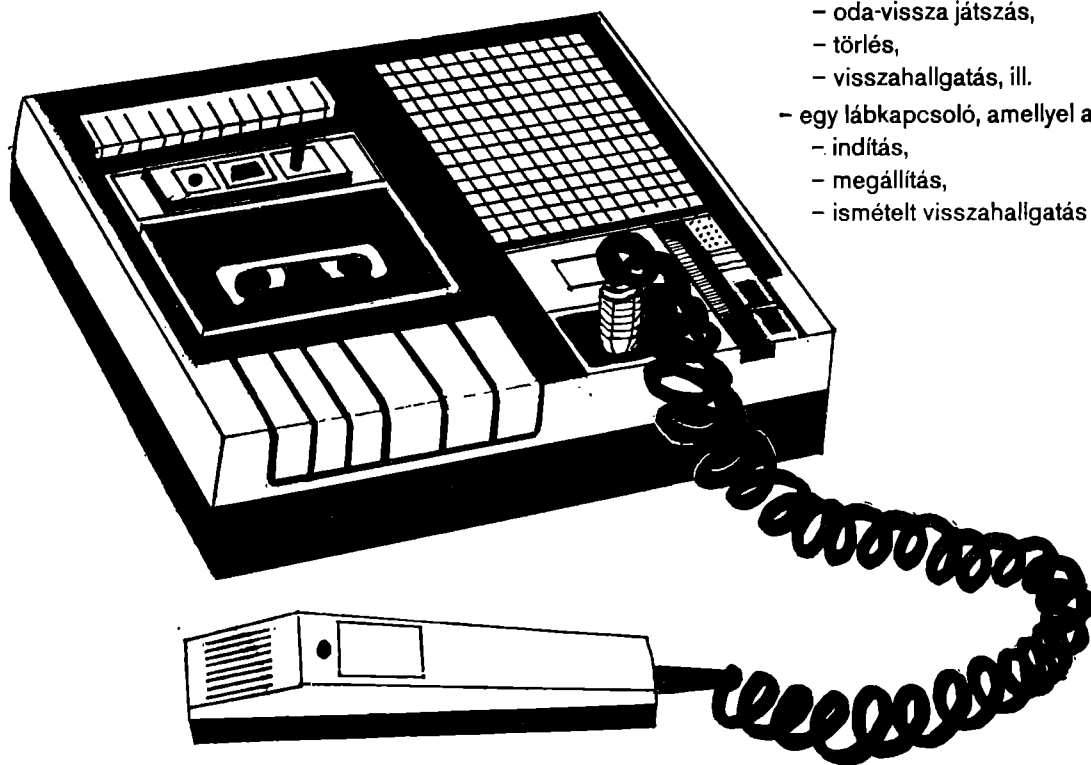
Tx. 26-341 Tel. (77) 21-344

FIGYELEM!

A VAKOK MUNKÁJÁT, TANULÁSÁT SEGÍTI A DK 40 TÍPUSÚ DIKTAFON

TARTOZÉKAI:

- kézikapcsolású mikrofon, amellyel
 - gyors szövegszerkesztés,
 - oda-vissza játszás,
 - törlés,
 - visszahallgatás, ill.
- egy lábkapcsoló, amellyel az
 - indítás,
 - megállítás,
 - ismételt visszahallgatás történhet.

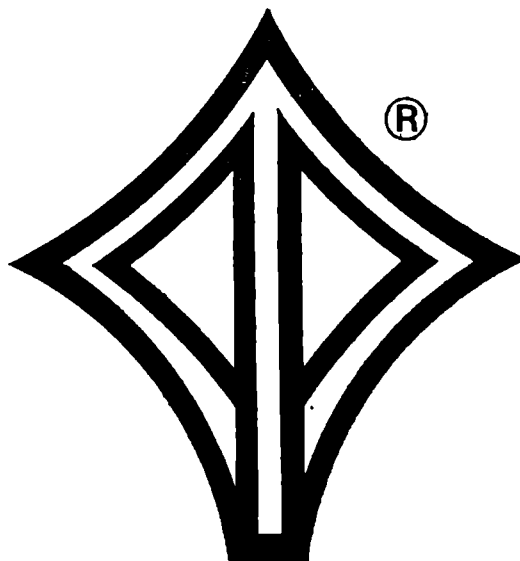
Ára: 11588,- Ft.

**Kapcsolatfelvétel a BRG Kereskedelmi
Főosztályával a 803-535 telefonszámon
lehetséges.**

Sport- és szabadidőruházat

Sport- és szabadidőruházat

Sport- és szabadidőruházat

Sport- és szabadidőruházat

Gyártja:

SENIOR

VÁCI KÖTÖTTÁRUGYÁR

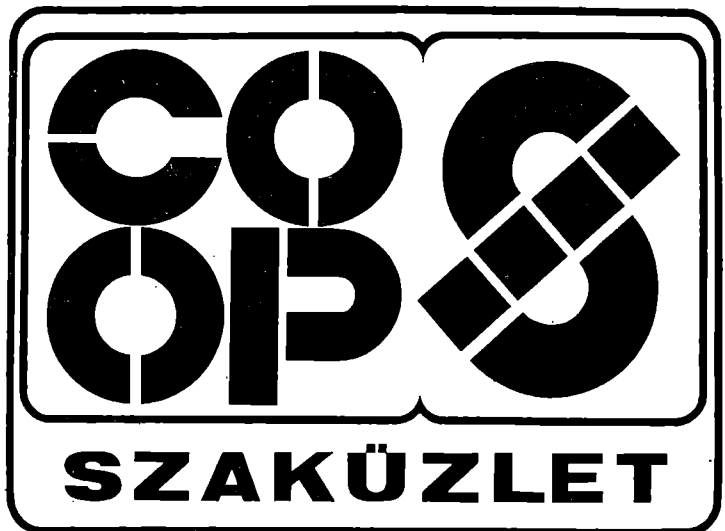
BÁRMERRE VISZ ÚTJA – KEZDJE A SKÁLÁNÁL!

A FOGYASZTÁSI
SZÖVETKEZETEK

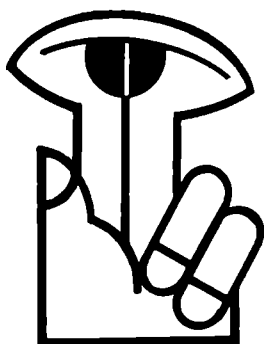
SKÁLA-COOP

ÁRUHÁZAI ÉS

SZAKÜZLETEI

SZERTE AZ ORSZÁGBAN KÜLÖNLEGES
VÁLASZTÉKKAL, AZ ÉLELMISZER, RUHÁZATI
ÉS VEGYESIPARCIKKEK EGYEDI
ÁRUSKÁLÁJÁVAL VÁRJÁK KEDVES
VÁSÁRLÓIKAT

CAMERATEXT

Gazdasági Munkaközösség
7633 PÉCS

Dr. Münnich F.u. 16/b
Tel: (72) 19-601

AJÁNLATA:

GRANDOPTIK

GRANDOPTIK

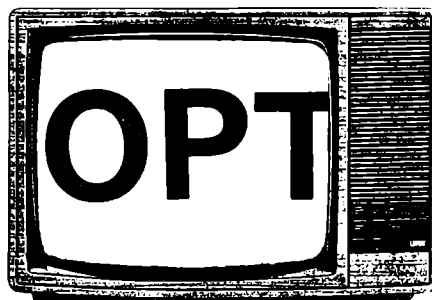
GRANDOPTIK

GRANDOPTIK

GRANDOPTIK

GRANDOPTIK

**Nagyító készülék
gyengénlátóknak,
látásmaradvány-
nyal rendelkezők-
nek és munkálta-
tóikkal.**

**4-15 MÁS OPTIKÁKKAL ENNEK IS TÖBBSZÖRÖS
NAGYÍTÁSÁVAL MŰKÖDŐ ZÁRT TV LÁNC**

**AMELY SEGÍTI: -az írást, olvasást,
javítási és gépelési munkákat**

Tartalom:

Vakok Világa munkatársai:

Felelős kiadó: Erhartné dr. Molnár Katalin

Szerkesztő: Bartha Zsuzsanna

Rovatvezetők:

Egészségügyi rovat: Kiss János

Közlekedési rovat: Gerdelics Ferenc

Levelezői rovat: Bartha Zsuzsanna

Női rovat: Kerekes Mária

Sportrovat: Dénes József

Úttörőrovat: Tánczosné Ruff Ágota

Zenei rovat: Kas László

		Oldal
<i>Lak István:</i>	ELNÖKSÉGI ÜLÉS	1
	MEGYEI TUDÓSÍTÁSOK	2
	450 ÉVES A DEBRECENI REFORMÁTUS KOLLÉGIUM	3
	TÁJÉKOZTATÓ A „SZELDHOFFER MÁRIA ÉS A	
	MAGYAR LÁSZLÓ” FÉLE ALAPÍTVÁNYOKRÓL	4
	KÖZLEMÉNYEK, FELHÍVÁSOK	5
<i>Dr. Domonkos János:</i>	A SZEGÉNYEK ORVOSA VOLT	6
<i>Lak István:</i>	BÚCSÚ GIBBA ANDORTÓL	7
<i>Bartha Zsuzsanna:</i>	LEVELEZÉSI ROVAT	8
<i>Dr. Vértés László:</i>	ERHART JÓZSEF TEMETÉSI BÚCSÚBESZÉDE	9
	KITEKINTŐ	10
	TALLÓZÁS KÜLFÖLDI SZAKIRODALOMBÓL.	
	INFORMATION BULLETIN (Vojtkó Gábor fordítása)	12
	ÜDÜLÉSI ÁRVÁLTOZÁSOK	13
<i>Nyúl Győző:</i>		
<i>Csapó Endre:</i>	ÚJ ELEKTRONIKUS SEGÉDESZKÖZÖK	14
<i>Moldován Eszter:</i>	NŐI ROVAT	15
<i>Kerekes Mária:</i>	KÖTÉSMINTÁK	17
<i>Pis Máttyásné:</i>	JOGI ROVAT	18
<i>Dr. Földi János:</i>	SCHUBERT VETÉLKEDŐ	19
<i>Kárpáti Tünde:</i>	BESZÁMOLÓ A VIII. PARAOLIMPIÁRÓL	20
<i>Dénes József:</i>	TURISTASZAKOSZTÁLYI BESZÁMOLÓ	22
<i>Hirth Ignác:</i>	HIRDETÉSEK	23

A VAKOK ÉS GYENGÉNLTÓK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGÉNEK
FOLYÓIRATA
FŐSZERKESZTŐ: DR. JÁKSÓ LÁSZLÓ
FELELŐS KIADÓ: ERHARTNÉ DR. MOLNÁR KATALIN FŐTITKÁR
SZERKESZTŐ: BARNA ZOLTÁN
MŰSZAKI SZERKESZTŐ: ORBÁN JÓZSEF
FOTÓ: LÉVAI ATTILA
KIADÓHIVATAL: BUDAPEST XIV., MÁJUS 1. ÚT 47. TEL.: 210-440

90 1326 Pátria Nyomda — Felelős vezető: Vass Sándor vezérigazgató
ISSN 0209—6765

